

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ята

Стенограма пленарного засідання
16 вересня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ята

*Стенограма пленарного засідання
16 вересня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 16 вересня 2026 року)

Частина п'ята

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...8
Заява депутатської групи «Партія «За майбутнє»	...18
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...19
Відхилення проєктів законів України:	
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах»	...20
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за дії, що призводять до загибелі й травмування людей на дорогах»	...20
Прийняття в першому читанні за основу проєкту Закону України «Про забезпечення повноважності місцевих рад в умовах воєнного стану»	...22
Прийняття Закону України «Про сек'юритизацію та облігації з покриттям»	...25
Внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за електронно-комунікаційне шахрайство»	...25

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 16 вересня 2026 року Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за електронно-комунікаційне шахрайство» та негайного направлення його Президентові України на підпис	...26
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеного провадження у справах про банкрутство (неплатоспроможність) для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва та особливостей застосування процедур банкрутства для державних підприємств та/або господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію»	...27
Прийняття в першому читанні за основу проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях»	...31
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...40
Ратифікація:	
Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в Європейському оборонному фонді (ЄОФ)	...40
Угоди про фінансування для здійснення заходів, передбачених Регламентом Європейської програми оборонної промисловості (ЄПОП), між Україною та Європейським Союзом	...40

Прийняття в першому читанні за основу проєктів законів України:

«Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей здійснення митних формальностей щодо товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» ...41

«Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо врегулювання правовідносин зі здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям» ...48

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проєкту Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» щодо корпоративного управління Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» ...52

Голосування пропозицій про заслуховування під час представлення проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» представників головних розпорядників коштів державного бюджету щодо мети, завдань та результативних показників відповідних бюджетних програм ...57, 63, 69

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проєктів законів України:

«Про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів» ...58

«Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій здійснення повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ...63

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законодавчих актів щодо встановлення відповідальності за керування транспортними засобами із перевищенням допустимого рівня шуму» ...69

Прийняття рішень про надання згоди на проведення засідань Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури та Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України 16 вересня 2026 року	...70
Представлення проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» Кабінетом Міністрів України	...71

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
16 вересня 2026 року, 10 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати! Переходимо до роботи. Нагадую, здійснюється пряма трансляція нашого засідання.
Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, 16 вересня 2014 року, 12 років тому, Верховна Рада України синхронно з Європейським парламентом ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. За 12 років наша держава пройшла значний євроінтеграційний шлях, наразі розпочато етап переговорів про вступ до ЄС та відкрито два кластери. Це результат колосальної системної роботи держави, українського парламенту та всього суспільства.

Український парламент і надалі послідовно працюватиме над виконанням необхідних реформ і законодавчих зобов'язань у межах переговорного процесу. Наш стратегічний орієнтир незмінний – повноправне членство України в Європейському Союзі.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашого колеги народного депутата України Олексія Олексійовича Гончаренка, фракція «Європейська солідарність». Вітаємо! Бажаємо міцного здоров'я Олексію Олексійовичу, наснаги та плідної праці на благо нашої держави (*Оплески*).

За парламентською традицією, дорогі колеги, пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, триває 55-й місяць героїчної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації.

Сьогодні, 16 вересня, ми згадуємо Георгія Гонгадзе – журналіста, чиє ім'я стало символом боротьби за свободу слова та мужності говорити правду. Саме цього дня 2000 року він зник, а згодом стало відомо про його вбивство. Також 19 вересня виповниться два роки від дня трагічної загибелі в російському полоні української журналістки Вікторії Рощиної, яка висвітлювала російську агресію, зокрема події на тимчасово окупованих територіях. Ми вшановуємо пам'ять усіх українських журналістів, які загинули, виконуючи свій професійний обов'язок, зокрема тих, хто ціною власного життя доносив правду про російську агресію до всього світу.

Схилюмо голови у хвилині мовчання та вшануємо пам'ять усіх наших воїнів, які віддали життя за Україну, усіх загиблих журналістів, зокрема Георгія Гонгадзе і Вікторії Рощиної, та мирних невинних громадян, які стали жертвами російської агресії. Світла пам'ять і вічна шана.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України, а також рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів України. Прошу народних депутатів записатися на виступи. Будь ласка, колеги.

Борзова Ірина Наумівна, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, шановні українці та українки! Сьогодні ключове питання для України – завершення війни та досягнення справедливого і стійкого миру. На жаль, країна-агресор продовжує страшну війну проти України та українського народу, не припиняє бойових дій, ракетних і дронівих атак на українські міста. Саме росія показує щодня, хто не хоче миру. А українці хочуть миру, бо війна – це передусім людські життя, це біль і втрати, страждання сотень тисяч українських родин. Найбільше болю війна завдає саме людям.

Тому сьогодні надзвичайно важливо об'єднати зусилля для посилення обороноздатності нашої держави, для підтримки сил оборони, для боротьби з корупцією, а також для підтримки людей, українців, які нині потребують нашої уваги. Президент України Володимир Зеленський докладає максимум зусиль на міжнародному рівні, щоб наблизити завершення війни, працює з нашими партнерами, веде переговори та використовує всі можливості для досягнення справедливого миру і посилення обороноздатності нашої держави. Україні сьогодні вкрай необхідна ППО, нам потрібно захищати енергетику, лікарні,

школи, підприємства, наші міста і громади. Але найголовніше – це захистити життя людей.

Наше завдання всередині країни – допомагати армії, зміцнювати оборону, боротися з корупцією та підтримувати людей, тому що цивільним через війну дуже важко. Особливо важко людям похилого віку, пенсіонерам, внутрішньо переміщеним особам і родинам, які через війну опинилися у вкрай скрутних обставинах. Нині ми маємо певну гуманітарну кризу. Люди потребують ліків, продуктів харчування, засобів гігієни та економічної спроможності. Тому надзвичайно важливо посилювати роботу гуманітарних штабів, відкривати їх знову при міських і військових адміністраціях, місцевій владі. Людям сьогодні необхідна підтримка та увага, і нам потрібно об'єднати зусилля.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина», передає слово Крульку. Іване Івановичу, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Сьогодні, безумовно, ключові питання, які парламент буде розглядати і які, мабуть, цікавлять кожного українця, – це, з одного боку, як країна проживе цей рік, що у нас із бюджетом, а з іншого боку, яким буде наступний, 2027 рік. Буквально щойно відбулося представлення проєкту Державного бюджету України на засіданні бюджетного комітету, членом якого я є. Давайте будемо відвертими: ситуація в нашій країні, яка воює, неймовірно складна. Одна тільки цифра: в проєкті бюджету на наступний рік, уже зараз зрозуміло, не вистачає 32 мільярди доларів для того, щоб покрити навіть ті видатки, які запланував уряд. Їх просто на цей час немає. Безумовно, всі зусилля мають бути спрямовані на те, щоб віднаходити ці кошти, тому що це питання фінансування Збройних Сил України, нашої оборонки і, по суті, війни, стійкості України і протидії російській агресії. Усе, що можна скоротити у бюджеті, має бути спрямовано на фронт, бо від цього залежить, чи збережемо ми державність і чи буде незалежна Україна.

Не повинно бути жодного дня, коли є чи можливі затримки з виплатами для наших військових, їхніх, скажімо, заробітних плат, грошового утримання, а також закупівлі зброї. Водночас давайте думати і про найбільш вразливих людей, тих, які сьогодні ледь виживають. І ми як фракція «Батьківщина» домагатимемося, щоб у бюджеті було передбачено підвищення мінімальних пенсій та розширення соціальних гарантій для тих людей, які просто вже ледве зводять кінці з кінцями.

Сьогодні парламент буде розглядати ще один дуже чутливий для найбільш вразливих людей законопроєкт, який стосується оподаткування міжнародних посилок. Уявіть собі, навіть те, що прогнозує уряд, це десь 10 мільярдів гривень

додатково до бюджету наступного року від внесення змін в оподаткуванні посилок, а це приблизно 190 мільйонів євро. У нас нині один день війни коштує стільки. То чи можна ставити на шальки терезів те, що звичайний українець не зможе купити обігрівач, щоб перезимувати, або те, що сьогодні він має можливість купити завдяки цим міжнародним посилкам, з тими коштами, які надійдуть? Вважаю, що ми маємо підійти до цього питання по-державницьки: думаючи і про те, як захистити країну, і про тих людей, які залишилися в Україні, не виїхали за кордон і справді повинні мати підтримку від парламенту і уряду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Штепа Сергій Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Запоріжжя. Минув рівно місяць відтоді, як Прем'єр-міністр України з урядової ложі розповідав, що невдовзі відбудеться розгляд можливостей та ініціатив для підтримки прифронтових територій. І що ж змінилося з того часу? А нічого! Так, уряд ініціював програму з виплати 19 тисяч 400 гривень соціально вразливим категоріям населення на прифронтових територіях. Це, безумовно, правильна ініціатива. Але її абсолютно недостатньо. Бо дуже багато людей, які насправді потребують допомоги, на жаль, формально не відповідають критеріям для отримання цих грошей. Що ж далі? А далі нічого, тому що і заплановані наради, про які сказав уряд, не відбуваються, і якихось конкретних поліпшень для жителів прифронтових територій, як можна побачити з проєкту бюджету на наступний рік, теж немає.

А яке взагалі може бути поліпшення? Про що йдеться? Давайте поговоримо конкретно про те, що могло б стимулювати життя на прифронтових територіях. Насамперед, на мій погляд, це пільги на електроенергію, особливо для тих категорій населення, які є найбільш соціально незахищеними. До того ж у цьому випадку є на що орієнтуватися. Наприклад, мешканці України, які проживають у будинках з електричним опаленням уже мають пільгову ціну на електроенергію. Чому б не застосувати те саме для всіх жителів прифронтових територій хоча б на перші 100 кВт електроенергії. Це допомогло б тим людям, які найбільше цього потребують, адже небагаті та невеликі домогосподарства, у яких мало електричних приладів, споживають до 100 кВт електроенергії на місяць. А ті домогосподарства, де споживання електроенергії становить 300–400 кВт на місяць, де багато електричних приладів, за кожен кіловат понад норму 100 кВт заплатять повну ціну. Це, в принципі, буде та допомога, яка насамперед спрямовуватиметься саме на підтримку соціально незахищених верств населення. Крім того, вважаю, що уряд повинен розглянути можливість дотувати громадський транспорт, щоб зробити його безкоштовним або

зменшити вартість проїзду на всіх прифронтових територіях. Так, на це потрібно знайти кошти. Але чому Харків може, а інші міста ні?

Сьогодні уряд пропонує нам з вами голосувати за багато непопулярних законопроектів, підвищити ПДВ на 1 відсоток для того, щоб потім створити якийсь фонд страхування для бізнесу, що нібито допоможе в майбутньому. Вважаю, допоки кошти будуть витрачатися незрозуміло на що, не на допомогу жителям прифронтових територій, а на якісь абстрактні, міфічні програми, ми маємо робити все, щоб уряд передумав, вніс зміни до Державного бюджету України і зробив так, щоб кошти насамперед спрямовувалися на допомогу жителям прифронтових територій, бо вони їх потребують саме зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гринчук Оксана передає слово Сергію Козирю. Будь ласка, Сергію.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ №184, Херсонська область, самовисуванець). Херсонщина. Добрий день, колеги! Я знову про Херсон і Херсонщину. Ви бачите, що ворог творить із Херсоном, ви бачите, як Херсон підготовлений до зими. Ми бачимо руйнацію Херсонської ТЕЦ, ми бачимо руйнацію тепlopунктів, які мали би опалювати будівлі на Херсонщині. Це буде для нас, для херсонців, для жителів Донецької області дуже важка зима, а також це буде екзамен для виконавчої гілки влади. Учора на засіданні тимчасової слідчої комісії ми розглядали питання щодо коштів, які виділили з бюджету на облаштування місць тимчасового проживання. На Херсонщині нині потенційно понад 20 тисяч людей можуть потребувати виїзду. У Донецькій області теж дуже велика сума виділена на це. Але ми бачимо повне невикористання цих коштів, досі частина їх не розподілена, а звітності чи контролю за ними немає.

Другий напрям, який ми розглядали, – це зимова підтримка у розмірі 19 тисяч 400 гривень. Це дуже важлива і гарна ініціатива. Дякую за це Прем'єр-міністрові та урядові загалом. Але запитання: який підхід щодо отримання цих коштів, особливо для прифронтових територій? На Херсонщині люди не можуть збиратися в управлінні Пенсійного фонду України. Ми бачимо непоодинокі випадки, коли дрони полюють на людей, які приходять до Пенсійного фонду. Уже одна жінка, на жаль, загинула, коли була в Пенсійному фонді.

Звертаюся до Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України з проханням розглянути необхідні ініціативи, що допоможуть людям отримувати ці кошти, не збираючись у тих місцях, де це може бути потенційно небезпечно. Варто залучати ОСББ, органи місцевого самоврядування та відділення Укрпошти, думати головою, тому що ті підходи, які працюють в інших областях, точно не діють у прифронтових регіонах.

Ще раз прошу уряд звернути увагу на це питання.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петруняк Євген Васильович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПЕТРУНЯК Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову Дмитру Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка. Розумію так, що і Юнаков передає слово. Тоді 6 хвилин замість двох.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, сьогодні ви знову будете намагатися ввести додаткові податки для українців, сподіваюся, що так само неуспішно, як це зробили минулого разу.

Нині всі розповідають, що Україні не вистачає 27 мільярдів доларів, і це викликає велике занепокоєння наших міжнародних партнерів щодо того, куди поділися ці гроші. А вони нікуди не поділися, навіть не те, що вкрали, бо вкрали, може, трошки менше, питання в іншому, в тому, що ви показуєте і собі, і людям, і міжнародникам фільчину грамоту.

До речі, зараз знову під час пленарного засідання Верховної Ради проводить своє засідання Комітет з питань бюджету. Знову вони будуть вносити стоси паперів, які не мають нічого спільного з реальним Державним бюджетом України на 2027 рік. І ми з вами повинні розуміти, що вкотре нам показуватимуть фільчину грамоту.

Хочу вам нагадати, що ви проголосували за видатки Державного бюджету України на 2026 рік на рівні 4,8 трильйона гривень. Реальні видатки на 2026 рік на сьогодні становлять 6,5 мільярда гривень. Нічого собі ви помилилися – майже на 1,8 трильйона гривень! За такі речі в нормальній державі або в нормальній бізнес-компанії вигнали б, причому з такою трудовою книжкою, що з нею не можна було б нікуди влаштуватись.

Грошей у вас знову немає і підготовки до зими немає. Замість того, щоб готувати український бізнес і допомагати йому вистояти під час російських обстрілів, – не зроблено нічого. Не придбано додаткових засобів ППО, бо ви забрали з бюджету армії 40 мільярдів гривень і віддали їх на закупівлю будь-чого, але не озброєння. Віддали їх на ініціативу «Тисячovesна», на телемарафон «Єдині новини», до спецфонду, з якого фінансується велика кількість піар-програм для Офісу Президента і загалом для влади: то «єБаки», то «єБали», то ще якісь програми. Причому «єБали» навіть не мають до цього стосунку. Тобто все те, що нічого спільного з сектором безпеки і оборони не має, але на це витрачаються шалені державні кошти.

Сьогодні, коли український бізнес постраждав, не зроблено нічого, щоб йому допомогти. Скажіть, будь ласка, хоч один законопроект у стінах Верховної

Ради був розглянутий для того, щоб допомогти мікробізнесу, ФОПам, малому бізнесу, середньому бізнесу, великому бізнесу, всім тим, хто постраждав від російських ударів? Так, я розумію: винна росія, тому що вона запускає свої ракети і «шахеди», щоб знищити і Україну, і українців, і український бізнес, який, на відміну від багатьох державних службовців, реально допомагає армії.

Але скажіть, будь ласка, чи не винна в цьому і влада, яка нічого не зробила, щоб захистити ті склади, по яких прилетіло? А скажіть, будь ласка, чи не винна Верховна Рада, яка не проголосувала за жоден законопроект, щоб допомогти бізнесу? Ми запропонували законопроекти, вони зареєстровані, а паралельно я звернувся до керівника уряду: якщо не хочете, щоб голосували за законопроекти Разумкова і команди «Розумна політика», то зареєструйте свої, хай вони будуть від монобільшості чи від Прем'єр-міністра, чи від Президента, чи від будь-кого, але давайте реально допоможемо бізнесу, який постраждав. Це ж не лише великі мережі, так само постраждали і мікробізнес, і ФОПи, які зберігали свої товари на цих складах. Так само постраждав весь бізнес, який користується послугами компанії «Нова пошта».

Перше. Ми запропонували забрати кошти з піар-програм, зокрема кешбеку, та віддати на те, щоб перекрити 50 відсотків збитків, яких зазнав український бізнес. Ніхто нічого не зробив.

Друге. Ми запропонували забрати 50 відсотків податків і залишити їх бізнесу, щоб він поки що не сплачував їх до державного бюджету, а у такий спосіб поступово зменшував і компенсував ті збитки, яких зазнав від російських ударів. Що тут розповідають? Це ж буде недоотримання державного бюджету. Та правильно, це буде недоотримання державного бюджету, але якщо сьогодні не допомогти українському бізнесу після тих ударів, які були завдані, то завтра він здохне. Якщо він здохне, то нічого не буде заробляти або піде в тінь. Якщо він нічого не буде заробляти, то не матиме прибутку. Якщо він не матиме прибутку, а ви залишите 100 відсотків податків, то 100 відсотків від нуля – це нуль, це елементарна математика, яку вчать у перших класах школи.

Ви говорите, що все одно будете дотискати бізнес і ще підвищите йому податки. Отже, підвищите податки, зокрема ПДВ на 1 відсоток. Це призведе до знищення ФОПів та здорожчання товарів для українців на 30–80 відсотків, а паралельно влада знімає з себе всю відповідальність. Розказують: «Дивіться, так усе побило, тому, шановні українці, їжу купуйте самі, зробіть заощадження на два місяці, закупіть воду, *EcoFlow*, медикаменти – усе закупіть». А вони просто будуть стояти і далі займатися казна-чим. У мене виникає питання. Ви думаєте, що у людей не буде запитання до нас із вами: нахіба потрібна така влада? Можливо, тоді простіше її розігнати, а ці кошти реально спрямувати на купівлю *EcoFlow*, хоч чимось допомогти українцям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, черговий схематоз через законопроект [№ 15108-1](#) намагаються протягнути у Верховній Раді. Сьогодні в Україні існує законодавчо вибудована система протимінної діяльності. Є національний орган, який очолює міністр оборони, є секретаріат і центр протимінної діяльності в системі Міністерства оборони України, є військова вертикаль, яка в умовах війни безпосередньо виконує цю роботу. Цю систему ми роками вибудовували разом із міжнародними партнерами. І найважливіше, ключові міжнародні партнери і ООН (у мене є лист від ООН) неодноразово зверталися до Міністерства оборони з проханням не змінювати систему, яка існує. Тобто ті, хто надає найбільшу фінансову допомогу, прямо нам кажуть, щоб ми не ламали те, що добре працює.

Але під виглядом реформування протимінної діяльності фактично здійснюється спроба змінити архітектуру державного управління цією сферою: вивести стратегічну функцію з Міністерства оборони, створити окремий цивільний орган і сконцентрувати в ньому повноваження щодо планування, координації та потенційного розподілу значних бюджетних коштів і міжнародних фінансових ресурсів. Тобто предметом змін є не лише організаційна модель протимінної діяльності, ідеться про створення нового центру прийняття рішень і контролю над фінансовими потоками. Саме концентрація цих функцій в одному органі створює системний корупційний ризик і потенційний конфлікт інтересів, а в умовах війни взагалі може призвести до втрати стратегічного контролю над протимінною діяльністю. Запитання: навіщо? Хто це придумав? Хто називає це реформою? Запитання логічні, а відповідь дуже проста: тому що це ключові донорські потоки, це розподіл грошей. Якщо ми подивимося на конструкцію, яку хочуть створити, все дуже просто: новий орган, повноваження, донорські кошти, розпилення донорських коштів – просто і логічно, як божий день. Але це під час війни, колеги, коли ми можемо втратити одну з основних в Міністерстві оборони структур.

Якщо є проблема, – покажіть проблему. Якщо потрібна реформа, – покажіть конкретно, де і що треба змінити. А так у нас під виглядом реформи, проти якої виступають усі, протягують просто зміну: хто ж буде впливати на фінансові потоки і контролювати їх. Звичайний схематоз.

Ви знаєте, що Україна має розміновувати свої території, а не «розміновувати» український бюджет. Тому давайте дослухатися до порад, ну, як мінімум тих, хто дійсно розбирається в цій сфері, і не робити того, чого не треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слободян Олена Миколаївна, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

СЛОБОДЯН О.М., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олексію Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Леонов. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми розпочинаємо бюджетний процес, уже зараз зрозуміло, що він буде складним, але проєкт Державного бюджету України, який надав уряд, свідчить, що пріоритети держави залишаються незмінними. На фінансування сектору безпеки та оборони заплановано майже 4,9 трильйона гривень, при цьому не відбувається скорочення фінансування жодного ключового соціального напрямку. Навпаки, видатки на освіту, охорону здоров'я, соціальну підтримку зростають. У чому тоді складність?

По-перше, збільшується залежність стабільного виконання бюджету від зовнішньої допомоги. Різниця між власними доходами та видатками становить 4,3 трильйона гривень. Це накладає особливі зобов'язання як на уряд, так і на Верховну Раду – насамперед у сфері виконання тих умов, від яких залежить своєчасне надходження фінансової допомоги.

По-друге, є питання стосовно ініціатив, коштом яких уряд збирається збільшувати надходження до державного бюджету, зокрема щодо підвищення ПДВ на 1 відсоток і акцизу на пальне на 4 відсотки. Такі ідеї здаються спробою розв'язати складну проблему найпростішими фіскальними інструментами. На мою думку, це може бути неприйнятним.

Наступне. У проєкті Державного бюджету закладено 30,4 мільярда гривень додаткових дотацій громадам, які постраждали від війни. Це добре, але цього замало. Я маю право говорити лише від імені Одеси, яка останнім часом перебуває під постійними обстрілами. Люди ще тримаються завдяки державній та місцевій підтримці, але бізнес дуже часто змушений самотужки ліквідовувати наслідки ударів. І треба чесно визнати: резерви малого бізнесу практично вичерпані. Але це вже проблема не тільки підприємців. Допомога бізнесу – це не благодійність, це інвестиція у здатність економіки працювати далі. Тому Одеса сьогодні потребує невідкладної та посиленої уваги держави.

Прошу Прем'єр-міністра України та керівництво бюджетного комітету розглядати мій виступ як офіційне звернення до них.

І останнє. Так, державі бракує грошей. Але є дві категорії громадян, які не повинні відчувати цю нестачу у ставленні держави до них – це наші військові та ветерани. Тому прошу уряд розглянути можливість розширення програми безоплатної стоматологічної допомоги нашим захисникам і ветеранам. Програма вже довела, що є надзвичайно затребуваною. Наступний логічний крок – додати до неї послугу імплантації зубів.

Шановні колеги, складний бюджет – це завжди перевірка держави. Насамперед це перевірка на здатність правильно визначити ключові пріоритети. Вірю в те, що ми зможемо разом пройти цю перевірку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець передає слово Арешонкову. Будь ласка, Володимире Юрійовичу.

АРЕШОНКОВ В.Ю., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець).* Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу нагадати, що нещодавно біля будівлі Верховної Ради України відбулося чергове велике зібрання громадян, представників громадських організацій, які мають статус постраждалих від аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Це ліквідатори, інваліди, діти, які мають захворювання... Переважно це представники Житомирської області (Овруча, Коростеня), Рівненщини, інших областей. Громадяни передали звернення до Прем'єр-міністра України, нового складу Кабінету Міністрів України і Верховної Ради України.

Питання практично такі самі, вони звучать протягом останніх років. Уряд, який ми відправили у відставку, обіцяв комплексно їх вирішити. Починаючи від підготовки нового законопроекту про пенсійне забезпечення, який мав би врегулювати виплати, зокрема пенсійне забезпечення ліквідаторів та інших категорій громадян, і завершуючи їхнім лікуванням тощо. Хочу нагадати, що зараз ми підходимо до формування Державного бюджету України на наступний рік. І громадян турбує те, що в ньому не враховані інтереси чорнобильців.

Зараз я звертаюся до нового складу Кабінету Міністрів України, профільного комітету Верховної Ради України, новоствореної тимчасової спеціальної комісії, у якій вже були певні напрацювання з чорнобильської тематики: давайте разом активізуємо роботу і вирішимо це складне питання.

І ще одне, на що я хотів би звернути увагу. Ми розпочали новий навчальний рік. Два ключові питання, які ставили Міністерство освіти і науки України та ми, – це безпека тих, хто вчиться, і забезпечення якості освіти. Так-от, стосовно безпеки достатньо багато було зроблено напередодні нового навчального року, треба продовжити цю роботу. А тепер стосовно якості навчання. Хочу підкреслити, що, на жаль, так звана дистанційна форма навчання стає найбільш затребуваною – це логічно. В умовах постійних бомбардувань і повітряних тривог неможливо організувати повноцінне навчання в школах та університетах.

Звертаю увагу Міністерства освіти і науки на те, що є напрацювання Національної академії педагогічних наук України, обласних інститутів щодо дистанційного навчання. Потрібно ще попрацювати з педагогами і повноцінно організувати цей процес.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галайчук Вадим Сергійович.

Передає слово Качурі, так?

Качура. Будь ласка.

ГАЛАЙЧУК В.С., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Так, прошу передати слово Качурі.

Дякую.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Сумщина. Ну що, колеги, поки у нас тут пів залу шукає, де подівся колишній Генеральний прокурор, інша половина розмірковує над тим, як оподаткувати оці нещасні посилки.

У цей самий час продовжується свавілля ТЦК та СП. Вони катують людей, знущаються над ними, б'ють і викрадають. А після викрадення ці люди потрапляють у будівлю цього прекрасного закладу, так?

Ви знаєте, колеги, що я в минулому адвокат і був у багатьох СІЗО у клієнтів. Хочу вам сказати, що там умови набагато кращі. Адже коли проходять так звану ВЛК, то підключають і флюорографію роблять цим людям приладом, який не увімкнений у розетку. Тикають голками людей та перевіряють на СНІД і сифіліс однією голкою. Там щури бігають. А людей возять під конвоєм. Вважаєте, що це нормально? Як ви вважаєте?

Знаєте, я нещодавно повернувся від хлопців з передової і хочу вам сказати, що вони говорять такі слова, які не можна вживати в парламентській лексиці. Вони придумали для них таку назву – обмежено адекватні. От у ТЦК та СП працюють абсолютно обмежено адекватні люди, переконаний, які щодня порушують конституційні права українських громадян.

Упевнений, що це злочинне угруповання повинно бути ліквідоване міністром оборони, якого ми призначили і від якого не чуємо жодного слова. Хоч вийди і скажи вже, що ти плануєш з цим робити? Зараз вся країна дивиться.

Хлопці розповідають, що до них привозять зневірених, побитих, зловлених на вулиці чоловіків із хворобами, деякі навіть не можуть надягнути шкарпетки без допомоги. Вважаєте, що це нормально? Це абсолютно неадекватно. Іншу людину зловили просто біля хірургічного відділення в день, коли їй мали робити операцію, і сказали, щоб їхав туди, з ним розберуться. Я вже мовчу про батьків трьох дітей, яких незаконно мобілізують.

І найгірше, знаєте, ставлення, коли приїжджає представник з бригади і каже співробітнику ТЦК вручити нагороду, а потім п'яний тецекашник у таксі просто її губить, і батько загиблого через три місяці телефонує до бригади та

запитує про те, де ж нагорода його сина. А вони вибачаються і кажуть, що тецекашник десь її подів.

Вимагаю ліквідації ТЦК, реформи і адекватного рекрутингу, інакше ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили виступи народних депутатів.

У мене ще є заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Народний депутат Яценко. Будь ласка.

Після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний народе України! Вчора після свого виступу, коли я закликав активізувати розслідування стосовно державної зради вже відкликаного міського голови Умані Ірини Плетньової, яка у 2023 році нагородила Іоанна Дубнинського... Це митрополит РПЦ, який курує всю західну єпархію, і у 2019 році саме він завів її з Константинополя під росію. У своїх інтерв'ю він шкодує, що УПЦ пішла від Москви, і каже, що не піде проти синоду і так далі. Але вдає, начебто він проти війни.

І от настільки знахабніла ця Плетньова, що пише дослівно: «Митрополит Жан-П'єр Рене (це Іоанн Дубнинський) саме та людина, яку я нагородила подякою Уманської міської ради у 2023 році. Так, він дійсно належить до західноєвропейської гілки РПЦ» і так далі. Тобто людина вже втратила землю під ногами. Нагадаю, ми ще у 2024 році ухвалили Закон України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій». Тобто людина навіть не соромиться і говорить про це всупереч закону, всупереч всьому. Це чисто стаття 111 «Державна зрада» Кримінального кодексу України, інформаційна підтримка.

Прошу керівництво Служби безпеки України, яка проводить перевірку, не робити вигляд, ніби ця людина просто має дах... Не хочу називати прізвище народного депутата, який є в залі і який свого часу закрит цю тему та й зараз намагається це зробити. А ще суддя Черкаського окружного адміністративного суду Анжеліка Бабиш впевнена і сьогодні всім хвалилася, що старші товариші про все з нею домовилися і все буде добре – зупинять рішення з'їзду «Партії «За майбутнє». Ми стежимо за цим питанням. І закликаю людей, засоби масової інформації за цим теж стежити. У разі потреби виходимо на акції протесту щодо цього, бо це перший випадок, коли народ відкликав мера, а тут намагаються таке робити.

Отже, прохання до керівництва Офісу Генерального прокурора і Служби безпеки України активізувати розслідування і показати, що на п'ятому році війни не може людина казати, нібито немає нічого страшного в тому, що ерпещешника нагородили подякою у 2023 році – після повномасштабного вторгнення, після Бучі, після окупації тощо. Давайте виявимо до колаборантів та зрадників нульову толерантність і притягнемо їх до кримінальної відповідальності.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосувань.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки у пульті, що на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло (*Шум у залі*). Сигнальне, це сигнальне.

Шановні колеги, прошу взяти участь у звичайному сигнальному голосуванні. Будь ласка, шановні колеги, сигнальне голосування.

«За» – 220.

Проголосували: за – 220, проти – 9, утрималися – 6, не голосували – 76. Усе, як завжди.

Покажіть, будь ласка, результат сигнального голосування по фракціях і групах. Дякую.

Колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Гришук – з процедури. Тільки з процедури, Романе. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Я – з процедури. Руслане Олексійовичу, хочу вам подякувати за те, що вчора ви поставили на сигнальне голосування законопроекти про підвищення відповідальності за перевищення швидкості і не дали їх провалити. За це я вам щиро вдячний.

І я хотів би, щоб ми сьогодні теж повторили процедурно те саме, тому що ми не можемо провалити цей законопроект, навіть у першому читанні. Маємо дати сигнал суспільству, яке очікує від нас дій, що тільки Верховна Рада може зробити, щоб зменшити смертність на дорогах. Тому, Руслане Олексійовичу, з процедури – дуже прошу ще раз провести сигнальне голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Павловичу.

Прошу всіх народних депутатів зайняти свої місця. Перед цим було загальне сигнальне голосування, щоб побачити кількість народних депутатів у залі. Тепер, шановні колеги, ми розглядаємо проєкт Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах» ([№ 15348](#)) та законопроєкт [№ 15348-1](#). Нагадую, щодо проєкту закону № 15348 у нас залишилося тільки голосування. Для того щоб спрогнозувати результати голосування, керуючись статтею 28 Регламенту Верховної Ради України, ми проведемо сигнальне голосування, але вже щодо цього законопроєкту.

Отже, сигнальне голосування щодо законопроєкту № 15348, щоб просто побачити голоси. Після цього я все одно буду ставити законопроєкти на голосування.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Будь ласка.

«За» – 226.

Ну, ніби є.

Шановні колеги, займіть свої місця. Це вже кінцеве голосування. Швидше, колеги, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах» (№ 15348) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроєкту на повторне перше читання. Шановні колеги, повторне перше, а далі – повернення. Якщо ні... (*Шум у залі*). Чую. Шановні колеги, покажіть... (*Шум у залі*). Я знаю, як вести. Друзі, секунду!

Ярославе Івановичу, можна я проведу процедуру так, як має бути? Я вам пояснюю, як буде: зараз на повторне перше читання, після цього пропозиція про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи, а потім, якщо не проголосуємо, поставлю на голосування за основу законопроєкт № 15348-1. Я не можу це змінити.

Добре, Железняк, що у вас з процедури?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, дякую. Шановні колеги, наскільки я розумію, альтернативний законопроєкт також розв'язує цю проблему, його теж можна доопрацювати до другого читання. Очевидно, що деякі колеги не встигли

прийти до залу. Тому давайте не підтримувати направлення і відповідно повернення на доопрацювання, а підтримаємо альтернативний законопроект за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Івановичу, ще раз, це не зовсім із процедури, просто щоб ви розуміли.

Шановні колеги, я поставлю так, як сказав. Перший законопроект ми за основу не прийняли, далі я повинен відповідно до Регламенту поставити пропозицію про ухвалення рішення стосовно першого законопроект. Буду ставити пропозицію про направлення на повторне перше читання, а потім – про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи. Якщо рішення не буде ухвалено, тоді ми маємо голосувати за основу альтернативний законопроект. Кожен буде визначатися.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроект на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроект № 15348 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Тепер, шановні колеги, увага!

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за дії, що призводять до загибелі й травмування людей на дорогах» (№ 15348-1) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту закону № 15348-1 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Шановні колеги, прошу вас, будь ласка, давайте якось підтримаємо його для того, щоб колеги могли доопрацювати. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

По фракціях і групах покажіть.

Шановні колеги, ідемо далі.

Наступний проєкт Закону «Про забезпечення повноважності місцевих рад в умовах воєнного стану» ([№ 14405](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроєкту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення прийнято.

Ми домовилися: два – за, два – проти.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи щодо цього питання: два – за, два – проти.

Ковальчук Олександр Володимирович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Аліксійчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Аліксійчук. Будь ласка.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Добрий день, колеги! Сьогодні ми розглядаємо законопроєкт № 14405, і це не питання простих процедур. Це питання повноважності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Це питання того, що у 2025 році у нас 211 громад через відсутність депутатів місцевих рад не були спроможними ухвалити рішення. І це не свідчить про їхню роботу чи їхнє небажання, це питання того, як функціонує громада. Це питання того, що громадяни на місцях у своїх громадах не забезпечені тими рішеннями, які безпосередньо мають ухвалювати ради.

Усі фракції та групи погодили цей законопроєкт і провели щодо нього консультації. Він дає змогу за відсутності кворуму за чинних норм проводити сесію ради і вважати її повноважною.

Питання скликання сесії місцевої ради однією третиною голосів місцевих депутатів. Питання спроможності ради, коли в ній менше половини депутатів місцевих рад. Стоять і запобіжники, зокрема: в разі накладання вето головою громади потрібно дві третини голосів для рішення місцевої ради, а також підтримка голови громади, який має п'ять днів для перевірки рішення депутатів, коли вони ухвалюють те чи інше рішення, чи має воно право на існування і чи забезпечує інтереси громадян. У разі якщо голова громади ухвалив таке рішення, рада двома третинами голосів має подолати його вето.

Тому баланс у громаді врахований з усіх сторін, і ми сьогодні повинні дозволити місцевим радам функціонувати навіть тоді, коли у них стало менше депутатів за різних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка Стефанишина Ольга Анатоліївна, фракція «Голос». Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, щойно в цьому залі ми спостерігали декілька хвилин ганьби і повної неадекватності під час голосування. Так, справді розхитує суспільство купа мемів, купа жартів, купа брехні про Верховну Раду, але щойно Верховна Рада зробила те, за що їй сором і ганьба. Законопроект про підвищення штрафів провалений. Ви хоч інколи пересуваєтеся вулицями як пасажери, як пішоходи? Ви бачите, як їздять по дорогах у Києві та в інших містах нашої країни? У вас, крім автотранспорту, є діти. Вам спокійно з вашими дітьми переходити через пішохідний перехід чи бути у дворах, куди на шаленій швидкості залітають спорткари? Розумію, що не у всіх у цьому залі автомобілі по 100 чи 200 тисяч доларів. У мене немає запитання, чому не голосували за попередній законопроект ті, у кого автомобілі за 100 чи 200 тисяч доларів. Бо «мама любіт скорость», так? Але абсолютно не розумію неадекватну позицію, коли ми як Верховна Рада... Ми маємо дочекатися чого? Трагедії? Ми маємо дочекатися, щоб, не дай Боже, у когось із нас збили на смерть дитину чи когось із родичів? Тоді ви проголосуєте за цей законопроект. Є клепка? Є хоча б трошки гідності? Їздіть автострадами, їдьте за кордон на автобани і розганяйтеся. А нашими вулицями ходити реально небезпечно. Мені страшно за мого сина.

Ми маємо проголосувати ці норми найближчими засіданнями. А сьогодні це була ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко передає слово Євтушку, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ідея законопроекту, який ми зараз розглядаємо, в принципі, логічна і зрозуміла з огляду на виклик, що маємо, тобто – війну. Багато громад, особливо які представлені на прифронтових територіях, не мають кворуму, щоб зібратися і так чи інакше провести свої пленарні засідання, ухвалити ті чи інші рішення відповідно до своїх програм, які були написані депутатами і у виконках. Але разом із тим фракція «Батьківщина» категорично застерігає, що в законопроекті є контрверсійна норма, яка дає право у малих громадах всього-на-всього більшістю від третини відкликати голову громади.

Давайте змоделюємо. Якщо до складу ради входять 22 депутати (у малій громаді), приходить на засідання сім чоловік, а такий закон дає це право, то чотири депутати мають право відкликати міського голову. Ми вважаємо, що це наступ на органи місцевого самоврядування, хоча це інститут народовладдя, нагадаю, людина не призначена, а обрана. Це наступ на демократію. Зараз дуже багато викликів від центральних органів влади та уряду щодо роботи і навантаження органів місцевого самоврядування: це, зокрема, організація дитячого харчування, на що не передбачено жодного ресурсу, а забезпечити за власні доходи мають органи місцевого самоврядування. Я отримую сигнали, що два-три місяці це ще може бути організовано, а далі вже ресурсів не вистачить.

Вчора ви ухвалили закон про якість питної води, але цей дитячий, некомплексний і несистемний підхід точно не дасть можливості вирішити це питання. Ми всі думаємо, як ухвалити рішення, як зробити так, щоб люди пили чисту воду. Але це має бути державна системна програма з ресурсом.

Фракція «Батьківщина» категорично відстоює права органів місцевого самоврядування та застерігає від наступу на демократію. Не можна голосувати за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Саврасову Максимові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Саврасов. Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Понад 5 відсотків місцевих рад України вже втратили повноважний склад, ще 3 відсотки – на межі, а 16 відсотків депутатів місцевих рад достроково склали повноваження через

мобілізацію та безпекові обмеження. Це не провина громад, це наслідок війни, але громади не можуть чекати на перемогу, щоб продовжити працювати.

Законопроект пропонує тимчасовий вихід. Рада лишається повноважною за наявності половини складу депутатів. Кворум рахується від фактичного складу. Сесію може скликати третина депутатів. Мобілізовані звільняються від відповідальності за неявку, а звітування адаптується до безпекових умов. Діє лише на період воєнного стану плюс шість місяців. Так, механізм не ідеальний, але альтернатива – паралізовані ради, безвладдя на місцях і рішення, які просто не ухвалюються місяцями. Це той випадок, коли ціна бездіяльності набагато вища за ціну недосконалого рішення.

Підтримуємо законопроект за основу!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про забезпечення повноважності місцевих рад в умовах воєнного стану» ([№ 14405](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть.

Шановні колеги, наступне голосування у нас без обговорення. Це друге читання. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про сек'юритизацію та облігації з покриттям» ([№ 15172](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний законопроект голосуємо теж без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за електронно-комунікаційне шахрайство» ([№ 10190](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати?

Виведіть назву законопроекту на екран, щоб люди бачили, за що ми голосуємо. Виведіть на екран назву законопроекту, щодо якого ми зараз будемо ухвалювати рішення. Це законопроект № 10190, а не [№ 15024](#). Працівники системи «Рада», законопроект № 10190!

Шановні колеги, тоді ще раз оголошую, як називається законопроект, поки «Рада» прийде до тям.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за електронно-комунікаційне шахрайство» (№ 10190) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

З процедури – Максим Аркадійович (*Шум у залі*). Секунду, думаю, що з процедури.

Максим Аркадійович Бужанський. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я так довго чекав на це голосування. Давайте проголосуємо про доручення Голові Верховної Ради України невідкладно підписати цей закон.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, за рекомендацією Максима Аркадійовича Бужанського пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні закон (проект № 10190) та негайно направити Президентові України на підпис.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати, якщо немає заперечень.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступний проєкт Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеного провадження у справах про банкрутство (неплатоспроможність) для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва та особливостей застосування процедур банкрутства для державних підприємств та/або господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію» ([№ 15024](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проєкту закону за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Мовчана Олексія Васильовича. Ви і від комітету, і від авторів? Тоді до 4 хвилин, але чим у менший час вкладетеся, тим краще.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, сьогодні ми говоримо про банкрутство. Давайте чесно, в Україні це не інструмент економічного відновлення, а часто тривалий, забюрократизований процес відновлення бізнесу. Сьогодні в реальності процедура банкрутства триває понад 36 місяців – це вдвічі більше, ніж передбачено Кодексом України з процедур банкрутства. Вартість початку процедури – десятки, іноді сотні тисяч гривень: це аванс арбітражному керуючому, судовий збір, послуги юристів, оцінка, інвентаризація і багато іншого. І головне запитання: для кого ця процедура? Вона точно не розрахована на мікро- та малий бізнес. Бо малий бізнес не може чекати три роки, щоб просто цивілізовано закрити справу, оновитися і почати з нуля.

Саме тому законопроєкт № 15024 пропонує просту річ, яка чомусь досі не зроблена: впровадити спрощену процедуру банкрутства для суб'єктів мікро- та малого бізнесу. Що це означає? Перше – це чіткий строк за спецпроцедурою для мікро- та малого бізнесу до 180 днів. Не роки, а пів року. Друге – це зниження вартості: судовий збір і винагорода арбітражного керуючого вдвічі менші. Третє – це менше бюрократії: спрощене подання документів і швидке відкриття судом провадження до 10 днів. Четверте – це розумна логіка процесу: суд розглядає лише ті вимоги, де є спір, усе інше не затягується.

І щоб це не перетворилося на «пральню боргів», вводяться чіткі критерії: тільки для малого і мікробізнесу, обмеження за боргом для ФОПів – 9 мільйонів гривень, для юридичних осіб – до 18 мільйонів гривень, умова про відсутність шахрайських операцій і заборгованості з виплати зарплат. Тобто ми підтримуємо чесних малих підприємців, а не тих, хто будує бізнес-модель на ухиленні від відповідальності.

Що ми отримаємо в результаті? Швидші процедури, дешевший доступ до банкрутства, менше зловживань, і головне – повернення активів в економіку.

І додатково – виконання наших зобов'язань перед ЄС і з *Ukraine Facility*. Таким законом ми запроваджуємо базову філософію ЄС – «спочатку думай про малих».

За ухвалення законопроєкту № 15024 ЄС дає 550 мільйонів євро, і ця сума є критичною в сьогоdnішніх умовах дефіциту бюджету. Впевнений, що в цьому залі немає тих, хто не хоче підтримати спрощення процедур для малого бізнесу.

Шановні колеги, Комітет з питань економічного розвитку рекомендує Верховній Раді підтримати цей законопроєкт за основу з урахуванням частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, дуже прошу підтримати цей законопроєкт для малого та мікробізнесу, і для нашої європейської інтеграції.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Лічман, фракція «Слуга народу».

ЛІЧМАН Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 30, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, від Комітету з питань економічного розвитку дуже просимо вас звернути увагу на цей надзвичайно важливий законопроєкт. Ще раз нагадую, що це з *Ukraine Facility*. Ми ретельно обговорили цей законопроєкт на засіданні комітету та просимо вас його підтримати, а також за бажання долучитися до опрацювання його до другого читання.

Просимо підтримати!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Наша фракція уважно проаналізувала цей законопроєкт. Таке відчуття, що цей проєкт закону писали дві різні людини, які переслідували абсолютно різні цілі. З одного боку, дійсно пропонується спрощення процедури, але давайте розберемо по пунктах. Як тільки це доходить до малого бізнесу... У нас якийсь дивний малий бізнес, у якого борг обчислюється сотнею мільйонів гривень, а реальний оборот – десятками мільйонів. Ну що це за малий бізнес, на кого буде зорієнтований такий закон? Це перше.

Друге. Порядок введення в процедуру банкрутства. Скажіть, будь ласка, як боржник буде давати або не давати згоду на прискорену процедуру проведення того, що ми прописуємо в ключовому законі? Коли це робить кредитор, усе зрозуміло, але до чого тут боржник у цій історії? І таких речей у цьому законопроекті ще десяток.

Мені здається, законопроект треба суттєво доопрацьовувати. Процедура банкрутства повинна оздоровлювати підприємства – це без сумніву, але не можна одночасно вводити норми, які суперечать одна одній. Тому наша фракція утримається під час голосування за цей законопроект.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Абсолютно нормальний законопроект, можна його підтримувати. Але хочу сказати про інше.

Шановні колеги, ви помітили, що уряд вчора ввечері, можна сказати вночі, вніс нам новий проєкт Державного бюджету України? І всі розповіді, відео Президента і заяви про те, що в нас не вистачає грошей, одразу якось розсипалися в цифрах, які свідчать про інше.

Наприклад, у цьому проєкті бюджету знову закладені гроші на телемарафон – 1,6 мільярда гривень, ініціативу «Тисячovesна» чи стратегічну комунікацію – 5,4 мільярда. Закладені кошти на підвищення зарплат усім правоохоронцям. Забули лише одне: доповнити, що знову немає грошей на виплати військовим, а 117 мільярдів гривень – це гроші, які в проєкті бюджету передбачені від нових податків і зборів. Ну, не виглядає це як бюджет країни, яка віддає останнє для того, щоб профінансувати армію. Це більше схоже на бюджет виборів, тільки дати чомусь ніхто не знає. І здається, поки що через безпекову ситуацію вони, очевидно, неможливі. Цей проєкт бюджету не відповідає реальності та не передбачає тих видатків на армію, які мають бути. Він передбачає гроші на популізм.

І останнє, щоб ми вже закінчили з малим і середнім бізнесом. У цьому проєкті бюджету нарешті немає кешбеку. За три роки 20 мільярдів гривень було витрачено на цей популізм, який дав нуль відсотків результату, але забрав гроші, які можна було спрямувати на виплати військовим. Бюджет називають дзеркалом влади, тому що він справді відображає пріоритети. Мені здається, дивлячись на цей проєкт бюджету, пріоритет зрозумілий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Гончаренку Олексію Олексійовичу. Він передає слово Ар'єву. А ми так хотіли сьогодні почути іменинника, Олексію Олексійовичу.

Ар'єв Володимир Ігорович. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Ну чому у нас так часто це відбувається? В абсолютно потрібний законопроект обов'язково всунуть щось таке, що просто не дає змоги голосувати за нього в першому читанні. У цьому законопроекті таке теж є, і я хочу, щоб усі звернули на це увагу. Назва законопроекту стосується банкрутства підприємств малого і середнього бізнесу, проте туди вписали норму про можливість банкрутства державних підприємств, якщо керівники цих підприємств подадуть відповідну заяву.

Шановні колеги, що ми приймаємо? Ми приймаємо схематоз. Вибачте, але як поводитися керівництво, наприклад, Державного підприємства «НАЕК «Енергоатом», ми дуже добре чули із записів НАБУ під час операції «Мідас». Схема абсолютно зрозуміла: спочатку довести потрібне державне підприємство за допомогою його керівника до банкрутства, подати заяву, а потім приватизувати для своїх задешево. Вибачте, будь ласка, але це схематоз. Фракція «Європейська солідарність» за схематози, які включаються в проекти законів, що необхідні для європейської інтеграції, голосувати однозначно не буде. Видаляйте звідти держпідприємства, залишайте малий і середній бізнес, який давно чекає на цей законопроект, і тоді буде голосування. Не намагайтеся «впихнути невпихуєме», як казав у нас один парламентський класик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця (*Шум у залі*). Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування. Шановні колеги народні депутати, переходимо до ухвалення рішення.

Галино Миколаївно!

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеного провадження у справах про банкрутство (неплатоспроможність) для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва та особливостей застосування процедур банкрутства для державних підприємств та/або господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію» ([№ 15024](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Ще раз, колеги, це законопроект з *Ukraine Facility* як у мене зазначено. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, будь ласка, залишайтеся на місцях, нам потрібні два результативні голосування – 226 голосів.

Це проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» ([№ 16051](#)) і альтернативні до нього законопроєкти.

Ставлю на голосування пропозицію (колеги, потрібно 226 голосів) про включення усіх цих законопроєктів до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів швидше. Про включення до порядку денного. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення законопроєкту № 16051 і альтернативних до нього невідкладними та скорочення строку внесення альтернативних законопроєктів до початку розгляду питання. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд усіх цих законопроєктів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду цього питання.

Стосовно першого законопроєкту запрошую до слова міністра фінансів України Марченка Сергія Михайловича. Будь ласка, Сергію Михайловичу, виступ до 2 хвилин.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Я втретє стою на трибуні в залі Верховної Ради України з проханням підтримати надзвичайно важливий законопроєкт, який є частиною наших міжнародних зобов'язань і передбачає встановлення справедливих умов оподаткування.

У мене буде до вас велике прохання підтримати зазначені законопроєкти. Пояснюю: далі тягнути нам немає куди. Ми вже зробили певні кроки для відтермінування видатків на грудень, і зараз готується рішення, що дасть нам змогу жити в умовах кризи ліквідності, але це суттєво вплине на можливості центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування виконувати свої повноваження в умовах повномасштабної агресії.

Дуже важко комусь пояснити, чому ми не можемо виконати ці зобов'язання. Ціна питання на сьогодні – неотримання у вересні 4 мільярдів євро. Ми мали їх отримати, але вже не отримаємо. Ми терміново перевнесли ці

законопроекти, розраховуючи, що вдасться їх підтримати, щоб мати можливість, шанс отримати ці кошти в жовтні. Далі зволікати немає куди.

Дуже вас прошу знайти можливість підтримати законопроекти про внесення змін до Податкового і Митного кодексів України щодо оподаткування посилок. Це надзвичайно критичні законопроекти, тому прошу їх підтримати. Це зараз дуже важливе питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Сергію Михайловичу.

Запрошую до слова голову Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Данила Олександровича.

Ви і від авторів, і від комітету, тому виступ до 4 хвилин, так? Тоді виступіть просто, а від комітету я дам слово в кінці. Ви ж від авторів першого законопроект – 2 хвилини. А, дати вам у кінці 4 хвилини. Добре.

Тоді народний депутат Кривошеєв. Будь ласка, Ігорю Сергійовичу, виступ до 2 хвилин.

КРИВОШЕЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Кілька днів тому із засобів масової інформації стало відомо про існування такого собі «Чату 18». До нього входять 18 найбільших ритейлерів України, які дуже хочуть ухвалення цього законопроект. У цьому чаті вони обговорювали і синхронізували свої дії. І сюрприз – у цьому чаті вони не обговорювали європейську інтеграцію, не обговорювали бюджетні проблеми, зокрема наповнення бюджету. Друзі, там вони обговорювали, що бізнес хоче заробляти більше, щоб багаті ставали ще багатшими. Думаю, нормально, що бізнес хоче заробляти більше. Ненормально, коли для цього починають використовувати парламент.

Весь минулий пленарний тиждень ми обговорювали проблеми, які можуть виникнути через ухвалення цього законопроект. Проблеми для сектору виробництва НРК, для сектору виробництва дронів. І навіть питання не в тому, що все це стане дорожчим для кінцевого покупця, а в тому, що всі комплектуючі і дрібна номенклатура може застрягти на митниці на три, чотири, п'ять місяців, бо інфраструктура митниці до цього не готова.

Шановні колеги, нам є що запропонувати ЄС. Давайте якісно займатися антикорупційною політикою і не втручатися в нормальні процеси виробництва НРК і дронів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович. Так розумію, що ви стосовно трьох законопроектів будете виступати. Дмитре Олександровичу, щодо всіх трьох? Тоді 6 хвилин. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. За словами Володимира Зеленського, податки будуть зменшені вдвічі до кінця війни плюс рік після нашої перемоги.

Скажіть, будь ласка, я пропустив: уже перемога є чи її немає? Мир настав, люди перестали гинути, економіка зростає, мільярди, трильйони інвестицій надійшли до держави чи ні? Далі будемо брехати людям? Що розповідають? Це наші міжнародні зобов'язання.

У мене запитання не до народних депутатів, а до людей, які нас із вами дивляться, до ФОПів: хтось із вас брав на себе зобов'язання перед міжнародними партнерами, щоб знищити ФОПи, щоб підвищити вартість товарів на 30–80 відсотків, щоб збільшити на 1 відсоток ПДВ, і ви будете за це платити, тому що ви є кінцевим споживачем? Ви – люди і громадяни України – ті, хто тримає цю економіку і цю державу, і бізнес.

Хтось сьогодні розповідає про те, що треба скасувати пільгу на посилки, щоб допомогти українському бізнесу. Правильно? Я нічого не плутаю? Нагадаю вам, шановні друзі, хто ж це наробив і хто ж тоді зробив погано українському бізнесу. Це зробили 29 квітня 2022 року автори: Сова, Ковальчук, Гетманцев, Колісник, Василевська-Смаглюк, які і ввели цю пільгу на 150 євро.

То визначтеся: ви тоді шкодили українському бізнесу? А ви всі за це голосували. А зараз виправляєте помилку? Тоді не кажіть, що це міжнародні партнери. Якщо бути зовсім чесним, то законопроект зареєстрований 28 жовтня 2020 року. Тобто ще тоді був намір нашкодити українському бізнесу, хоча тепер будуть виходити на цю трибуну і волати, розповідати, що це допомога українському бізнесу. Так ви йому інакше допоможіть: не підвищуйте податки, не знищуйте підприємства своїми постійними перевітками, надайте допомогу після того, як були зруйновані об'єкти, склади, логістика і все інше. Що ви зробили для того, щоб допомогти? Лише додаткові податки та перевітки, продовження знищення бізнесу, зокрема, процесом «бусифікації», тому що немає кому працювати. Чи ні? Ви їм обіцяли допомогти. Ви їм сказали після початку повномасштабного вторгнення: виходьте «вбілу». Люди повиходили. Що ви їм зробили? Влупили збільшення податків. Ви сказали, що треба гроші на армію. Ви підвищили з 1,5 відсотка до 5 відсотків військовий збір. І це брехня, бо ці кошти спрямовувалися не на армію, а куди завгодно: на зарплати урядовцям, на телемарафон «Єдині новини», на піар-програми, на зарплати 300, 500, 700 тисяч гривень керівництву наглядових рад, яке жодного дня тут не було, адже всі повиїжджали і сидять за кордоном. Ви для них погодили ці податки, а не для армії. Ці кошти спрямовувалися куди завгодно, окрім армії. Навіть до сьогодні немає спеціального фонду, тому що не ухвалені законопроекти. Лише на шахер-махер в уряді. Усе, нічого немає.

Зараз ви ще вводите цей 1 відсоток, розповідаючи бізнесу, що додаєте відсоток ПДВ для того, щоб йому було за що відновлюватися. Ви їм не додатковий відсоток вводьте, а не забирайте 40 мільярдів гривень із закупівель озброєння, яке могло б збивати те, що летить на склади та логістичні центри.

А то ви спочатку все позабирали, тож немає чим нищити ворога, а потім знищується наша економіка: людей виганяють, звільняють, податків немає.

Хоч щось зробила Верховна Рада для того, щоб допомогти бізнесу? Я про це сьогодні вже казав. Жоден законопроект не ухвалили: ані про те, щоб скасувати незрозумілу президентську програму кешбеку і віддати ці гроші армії, ані про те, щоб зменшити податки компаніям, які постраждали, спрямувавши 50 відсотків їхніх податкових зобов'язань на компенсацію збитків.

Ви їх фактично добиваєте. Це не гуси, це не пташки! Ви «замахали» вже душити цього гусака однією чи двома руками. Він у вас уже не дихає – ви його повністю обципали, задушили і закопали. І зараз те саме робите з ФОПами. Завтра прийдете і скажете, що міжнародні партнери вимагають знищити ФОПи. Це ж є у порядку денному. Ну вийдіть на трибуну і скажіть. Чому урядовці про це не говорять? Ну, що вони вас спочатку «намахають» із посилками, а завтра прийдуть за ФОПами, післязавтра – нові податки, а далі – новий ПДВ. Так давайте одразу, одним махом усе ухвалимо і знищимо бізнес. Давайте просто ухвалимо закони – знищити український бізнес. Принаймні це буде правильно і чесно стосовно людей.

Саме це сьогодні відбувається в стінах Верховної Ради. Ви розповідаєте, що перемовини були складні, тому що відбувалися на фоні «Міндічгейту». Люди винні у вашому «Міндічгейті»? Ні. А чому вони мають за це відповідати? Ви «намалювали» бюджет, він дірявий, абсолютне сміття. Інше слово хочеться сказати. Заклали на 1,8 трильйона гривень менше. Ви знали, що ці кошти будуть потрібні. Зараз до вас приходять міжнародні партнери і кажуть, що у вас постійно сидять люди, які не вміють порахувати два плюс два.

А ви намагаєтеся для людей, які з початку цього року забезпечували українську армію, платили податки, ввести їх ще більше. Це не корова, яка здохне. Українці не бидло, вони не будуть терпіти, щоб їм на голову щодня натягували нові податки заднім числом. У нас усе відбувається заднім числом або через задній прохід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. І від авторів, і від комітету, але обов'язково ознайомте з рішенням комітету. Виступ до 4 хвилин. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Почну з рішення комітету, як ви любите. Комітет рекомендує прийняти цей законопроект за основу та в цілому, бо ми дуже добре над ним попрацювали, там немає що доповнювати до тексту законопроекту, крім одного абзацу, я його зараз зачитаю, це є в рішенні комітету.

Абзац другий пункту 12 розділу I законопроекту викласти в такій редакції: «100. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції

з дистанційного продажу товарів, операції з ввезення на митну територію України яких звільнено від оподаткування податком на додану вартість відповідно до пунктів 87¹ та 92 цього підрозділу, а також операції з дистанційного продажу товарів, призначених для цілей безпеки та оборони, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України. Порядок звільнення від оподаткування, у тому числі шляхом повернення сплаченого податку на додану вартість фізичній особі, яка придбала такі товари згідно з правилами дистанційного продажу товарів, встановлюється Кабінетом Міністрів України».

З урахуванням цього ми просимо народних депутатів прийняти цей законопроект за основу та в цілому.

А тепер від себе. Напевно, всі народні депутати, які йшли сьогодні до залу, отримали отакі листівки від добре відгодованих молодих хлопців призовного віку, які роздавали їх. Вони закликають не голосувати за цей законопроект. Ви можете собі уявити, щоб мільйони українських громадян, зокрема матусь, які замовляють посилки з-за кордону, скинулися грошима і надрукували ці листівки? Серйозно? Це схема, яка захищає себе. Це контрабандисти, які профінансували опір цьому рішення. Вони мають представників у нашому залі, які «збивають» цей законопроект. І якщо народний депутат не голосує за нього, він все одно підтримує контрабанду, навіть не усвідомлюючи цього.

Тепер хочу звернутися до нашої опозиції, яка діє за лєнінським принципом «чим гірше, тим краще». Ви дійсно вважаєте, що, підриваючи фінансову міць держави і роблячи гірше уряду, робите краще собі? Ви вважаєте, якщо країна не отримає 4 мільярди євро, – а вона вже не отримає, щойно міністр про це сказав, – люди не отримають своєчасно зарплату, ви зробите комусь краще? Собі зробите краще?

Хочу звернутися до найпроєвропейськішої фракції парламенту. Це ж євроінтеграційна норма, це ж ваша програма – європейська інтеграція. Яке ви маєте право не підтримувати це рішення? Як ви це пояснюєте собі та своїм виборцям?

Хочу також сказати про бізнес. Про бізнес, який тут усі захищають і який таки потерпає. Він дійсно потерпає. Кожен із нас на словах начебто підтримує його, а потім хтось виходить на трибуну і розповідає про «Чат 18». Серйозно? Про «Чат 18» найбільших українських підприємств, які не хочуть піти з України в Польщу, Угорщину, інші країни, перенести туди, де немає ракет, свої склади і там платити податки та створювати робочі місця. Бо ми тут їх штрафуємо цим податком порівняно з китайцями, які 74 відсотки цих посилок імпортують в Україну. Ми вбиваємо їх. Вони борються за своє життя, а ми вбиваємо власний бізнес! Ми вбиваємо свою армію, коли позбавляємо її цих 3 мільярдів гривень, що мають спрямовуватися на неї. Давайте припинимо ці маніпуляції та ухвалимо державницьке рішення!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу для обговорення цього законопроекту записатися на виступи: два – за, два – проти.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, прошу передати слово народному депутату Олександру Ковальчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Шановні колеги! Насамперед хочу звернутися до колег із фракції «Слуга народу». Ми декілька днів спілкувалися з вами, колеги, і говорили про те, що протягом останніх тижнів було недостатньо комунікації щодо важливості цього законопроекту. Шановні колеги, друзі, відповідальність, мені здається, лежить передусім на нас із вами. Тому що ми з вами, зокрема, я особисто був автором закону, який підвищував ліміти безмитного ввезення цих посилок. На превеликий жаль, велика кількість так званих бізнесменів в Україні скористалися цими нормами для того, щоб просто не платити податки.

Законопроект, який ми закликаємо вас підтримати, проголосувавши за, не про імпорту продуктів першої необхідності, як-то хліб, молоко, буряк, цибуля чи те, що потрібно кожному українцю в цей складний період. Тобто, умовно, це точно не про гречку. Цей законопроект також не про те, що в Україну в такий спосіб ввозяться ліки і вони стануть дорожчими. Ні.

Він стосується того, що товари ввозять у країну так звані бізнесмени для ухилення від сплати податків. І такий закон має навести лад у цій сфері. Для чого це робиться? Для того, щоб бути відвертими з нашими міжнародними партнерами, адже не секрет, що наш бюджет нині здебільшого формується за рахунок донорських коштів. І найголовніше, для того, щоб Міністерство фінансів України і ми з вами мали можливість фінансувати програми передусім для Збройних Сил України, оскільки сьогодні найбільші витрати бюджету спрямовані саме на потреби Збройних Сил.

Проху проголосувати за і підтримати ці законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я з великим інтересом послухала виступи, особливо про те, що країна несеться в прірву. У мене запитання: чия це взагалі відповідальність? Чому ми так активно перекладаємо її на опозицію – європейську чи неєвропейську, забуваючи, що в цій країні відповідальність за останні сім років лежить на монобільшості, яка призначає всі уряди, які потім проводять переговори?

Давайте я вам розкажу про проведені переговори. Скажіть, будь ласка. От 75 мільйонів посилок, за рахунок яких живе малий бізнес. Там дуже багато комплектуючих: люди роблять якісь вироби, і ми з вами потім підтримуємо цей малий український бізнес, щоб він якось виживав. Зрештою, там дуже багато всього для дронщиків. Думаю, я не відкрию великої таємниці, коли скажу, що частину комплектуючих для дронів нам Китай напряду не постачає, і ми через різні ФОПи завозимо сюди дуже багато елементів. І от зараз ми своїми руками підвищуємо податки для малого бізнесу, для українського сектору безпеки та оборони тільки тому, що наш уряд, призначений монобільшістю, не зміг провести переговори з партнерами так, щоб ми могли захистити наших підприємців, щоб ми могли захистити власні інтереси.

Колеги, час нести політичну відповідальність. Ми внесли свою поправку і дякуємо, що комітет її підтримав. Ми бодай захистили інтереси сфери безпеки та оборони. Ми внесли поправку про відтермінування набрання чинності таким законом, адже він має почати діяти не раніше 1 липня наступного року. Але зрештою, думайте трохи про українців, а не лише в останній момент кричíte, що країна несеться в прірву і хтось у цьому винен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович передає слово Соболеву Сергію Владиславовичу. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього ще виступлять Железняк і Мамка, і ми проголосуємо.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, а у вас немає запитань до уряду щодо ситуації, коли урядовці, які попідписували зобов'язання стосовно цих законопроектів, зокрема цього, уже втекли з Кабміну? Де Качка, який підписував ці зобов'язання? Скажіть, будь ласка, яку посаду він зараз обіймає? І за що він її отримав? Це перше.

Друге запитання. Ми й далі будемо це терпіти, коли уряд від нашого імені веде переговори, а нас зобов'язуватимуть за це голосувати, щоб ми потім йшли до уряду? Урядовці зустрічаються з виборцями? Урядовці їздять по регіонах? Як це відбувається у Великій Британії та інших парламентських демократіях, де члени уряду звітують перед виборцями. Ми їздимо туди і ми зустрічаємося з ними!

Саме тому питання одне: ми негайно ставимо уряд у такі умови, коли всі подальші переговори проводить обов'язково парламент із залученням уряду. Тільки тоді ми матимемо законопроекти, які чогось варті. Добре, відтермінуємо до 1 липня. А ви вважаєте, що до 1 липня війна закінчиться? Підніміть руку, хто так вважає. Хочу побачити ваші обличчя і ваші гарантії. Де ті, хто обіцяв нам каву на набережній у Севастополі? Де вони тепер?

Наша фракція за це голосувати не буде, ви нас не примусите. Хочете проводити переговори – включіть представників усіх фракцій, які розбираються в цій темі й знають, що робити. Тоді ми матимемо достойний вигляд перед нашими міжнародними партнерами. Не підставляйте парламент. Ви не змусите Верховну Раду робити те, чого не хочуть десятки мільйонів наших виборців, а лише хочуть окремі компанії. Зробіть умови для компаній, але не завдавайте шкоди мільйонам виборців. Ми за це не голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Коли з усіх можливих варіантів залучення грошей до бюджету влада пропонує оподаткувати шкарпетки та нижню білизну, мені здається, це вже вирок її економічній стратегії.

Я так і не зрозумів. Тут зверталися до європейських фракцій. А де була та європейська інтеграція всі ці роки? Розкажіть мені, будь ласка. Де європейська інтеграція в тому, що у вас мішки тягають за корупціонерів? Де була європейська інтеграція, коли 60 мільярдів роздавали на піар Президента? Де була європейська інтеграція, коли ви впроваджували пільги для грального бізнесу, через які ми щороку втрачали по 20 мільярдів гривень?

Ви розповідаєте про контрабанду на митниці. А знаєте, хто її кришує? Який конкретно четвертий департамент СБУ? Де тут євроінтеграція, коли у вас бусиками щодня тягають айфони, коли ви не помічаєте нелегальний обіг тютюну на 30 мільярдів, алкоголю на 10 мільярдів і пального на 10 мільярдів гривень, коли у вас досі половина грального бізнесу в тіні? А ви пропонуєте почати з оподаткування шкарпеток! Це ж пріоритет номер один, номер два і номер три!

І про міжнародні зобов'язання, які я щиро підтримую. Може ми почнемо їх з боротьби з корупцією, з перезавантаження ДБР, з проведення конкурсу на посаду Генерального прокурора, із застав, які досі вносять невідомі фірми, яких чомусь охороняє ГУР? Оце буде європейська інтеграція і виконання наших міжнародних зобов'язань.

Друзі, я не проти такого закону чи не за нього – це ваш вибір. Але якщо серед усіх варіантів знайти гроші в бюджет є лише один – на 8 мільярдів гривень у 2028 році шляхом оподаткування шкарпеток, то, мені здається, це вже якийсь вирок. До того ж насамперед – інтелектуальний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз буде завершальний виступ, і ми після цього переходимо до голосування.

Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Мамка Григорій Миколайович – 1 хвилина, а після цього голосуємо.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати і український народе, хочу звернутися до вас особисто: давайте перестанемо одне одного ображати. Вчора Кабінет Міністрів України лякав народних депутатів і називав негідниками за те, що вони щось не проголосували. Сьогодні з трибуни Верховної Ради ми чуємо, що в залі присутні народні депутати, які щось лобіюють, якісь тіньові схеми. Називайте прізвища. У кожній історії є своє прізвище. Якщо не називаєш прізвищ – ти співучасник.

Позиція щодо перемовин. Напевно, вона правильна. Але ж Верховна Рада призначає Кабінет Міністрів. Саме він уповноважений вести переговори. Хоча є одне «але»: досі мандата на ці переговори я на власні очі ні в кого не побачив. Зверніть увагу: говорити і робити – це різні речі. Тож або ми кажемо «так» і підтримуємо, або ми кажемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування. Хочу нагадати, що буквально декілька днів тому ми з нашими колегами з багатьох фракцій і груп зустрічалися з партнерами, які не раз наголошували на важливості ухвалення відповідних законодавчих змін, оскільки від цього залежить фінансування передусім Збройних Сил України.

Шановні колеги, перед тим як я поставлю законопроект на голосування, дуже прошу кожного з вас проїнятися державницькою відповідальністю за долю України. Шановні колеги, запрошую всіх підготуватися до голосування. Займіть свої місця, будь ласка, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» ([№ 16051-1](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Шановні народні депутати, будь ласка, займіть свої місця. Дуже прошу, займіть свої місця, щоб я побачив, що ви сидите. Дякую. Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Дякую всім за відповідальну позицію.

Шановні колеги, є пропозиція комітету – в цілому (*Шум у залі*).

Даниле Олександровичу, я запитав.

З процедури? Артуре Володимировичу, що у вас з процедури? Тільки з процедури.

Шановні колеги, а далі розглядаємо наступний законопроект, який пов'язаний із цим.

Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! У нас сьогодні в порядку денному є дві ратифікації. Зараз до парламенту прибув міністр оборони України щодо цих ратифікацій. Це законопроекти № 0390 і № 0391. Вони стосуються фінансування нашими партнерами сектору безпеки та оборони.

Прошу поставити на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань порядку денного і перехід до голосування цих двох законопроектів. Пропоную проголосувати їх без обговорення.

Щиро дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто зміна черговості розгляду питань порядку денного, шановні колеги, і одразу голосуємо, так?

Ставлю на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань порядку денного і перехід до законопроектів № 0390 і № 0391, щоб одразу їх проголосувати без обговорення. Домовилися? Прошу підтримати цю пропозицію, шановні колеги.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в Європейському оборонному фонді (ЄОФ)» ([№ 0390](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди про фінансування для здійснення заходів, передбачених Регламентом Європейської програми оборонної промисловості (ЄПОП), між Україною та Європейським Союзом» ([№ 0391](#)) за

основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую всім за підтримку.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей здійснення митних формальностей щодо товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» ([№ 15460](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Марченка Сергія Михайловича. Будь ласка, Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Я щиро вам вдячний за попереднє голосування законопроекту про внесення змін до Податкового кодексу України в частині оподаткування малих посилок. Це надзвичайно важливо. Ми можемо далі продовжувати дискусію в межах парламентських комітетів.

Зараз на ваш розгляд пропонується законопроект, який встановлює механізм оподаткування. Він надзвичайно важливий, тому що оподаткування без механізму не буде діяти. Які новели ми запропонували порівняно з попереднім законопроектом? Передбачається, що такий закон, враховуючи технічні складнощі реалізації, буде діяти з 1 липня 2027 року, тому що потрібно розробити технічну інформаційну систему, що дасть змогу оподатковувати.

Є й інші завдання, які будуть обговорюватися з представниками нашого бізнесу, щоб це було безпечно, швидко і максимально ефективно.

Прошу розглянути і підтримати зазначений законопроект.

Єдине завдання такого закону – спростити процедуру сплати ПДВ фізичною особою, яка отримує товар у посилці. Тобто, щоб громадяни України у жодному разі не відчували зміни в цій системі оподаткування. Вони в один клік купують товар, а оподаткування здійснюється автоматично. Будуть зареєстровані представництва маркетплейсів в Україні, які фактично стануть тими суб'єктами, що сплачуватимуть податок фізично. Тобто *Amazon*, *eBay*, *Temu*, *AliExpress* – усі повинні мати своїх зареєстрованих суб'єктів в Україні, які будуть сплачувати податки за посилки.

Прохання підтримати законопроект. Це надзвичайно важливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Почну з рішення комітету. Комітет рекомендує прийняти цей законопроект за основу та в цілому. Тому прошу підтримати його зеленою кнопкою. Ми дійсно дуже ретельно і тривалий час працювали над цим законопроектом. Той механізм, який зараз в ньому є, дієвий і буде на користь Україні та нашому бізнесу, а також людям.

Власне, ми вже провели дискусію щодо цього і попереднього законопроектів. Я дуже вдячний народним депутатам за підтримку саме нашої позиції і думаю, що до другого читання ми точно зробимо ці законопроекти кращими.

Але хотів би завершити дискусію, що почалася з однією з фракцій нашого парламенту, яка виявилася не проєвропейською, а проамериканською. Прошу вибачення за невірну кваліфікацію.

Саме до проамериканської фракції я хочу звернутися, продовжуючи нашу дискусію. Насправді я в контраргументах так і не почув: а до чого тут взагалі євроінтеграція? Це євроінтеграційні законопроекти, а також приведення нашого законодавства у відповідність із законодавством ЄС. А щодо того, що гроші дійсно треба брати через митницю, припиняючи контрабанду алкоголю і тютюну, ліквідовуючи контрафакт та інші тіньові схеми, я, безперечно, погоджуюся зі своїм заступником у комітеті і представником проамериканської фракції. Але зазначу, що не владі треба брати, а нам із вами разом, бо це ми провели реформу Бюро економічної безпеки України, яке вже понад рік працює в оновленому складі, та митниці, де головою і заступником є представники поважного правоохоронного органу – Національного антикорупційного бюро України. Маємо зробити це разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, для обговорення цього законопроекту прошу записатися на виступи: два – за, два – проти, і далі голосуємо. Будь ласка.

Так Гетманцев же від комітету був (*Шум у залі*).

Що? Це не євроінтеграційний... (*Шум у залі*). Ні. Він не зазначений у мене як євроінтеграційний.

Дануца Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово шановному Олександру Ковальчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дякую, колего, за передане слово.

Шановні колеги народні депутати! Можна відійти від пана міністра фінансів? Колеги! Можна відійти від міністра фінансів? Зараз ми говоримо про законопроект, який будемо голосувати. Будь ласка, можна відійти? Дякую.

Шановний пане міністре Сергію Михайловичу! Ми зараз голосуватимемо другий законопроект (ви правильно сказали, що він дуже важливий), який протягом тривалого часу обговорювали на засіданнях нашого комітету. Усі жваві дискусії про те, що потрібно чи непотрібно, мені здається, пройшли дуже ефективно. Було ухвалено одностайне рішення про підтримку законопроекту за основу та в цілому. І я також проситиму шановних колег народних депутатів підтримати цей законопроект на продовження того треку, який ми разом узяли, щоб наповнити бюджет і спостити процедури. Ми маємо позитивно завершити наші перемовини з міжнародними партнерами і дати інструмент у руки міністерства.

Сергію Михайловичу, хочу вас попросити про таке: буквально сьогодні публічно провести комунікацію і подякувати народним депутатам, керівництву Верховної Ради України, тим фракціям і групам, які підтримали це, напевно, за думкою багатьох, непопулярне, хоча і правильне рішення. Це дуже важливо. Те, що відбувається тут, у залі, можливо, не має такого розголосу, якого хотілося б, але народні депутати теж потребують уваги й подяки за те, що беруть на себе таку відповідальність. Це наша спільна історія, тому давайте писати її разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Прошу передати слово Южаніній Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Спочатку звернуся до виконавчої влади. Шановний міністре фінансів! Шкода, що тут немає Прем'єр-міністра України, який закликав нас, народних депутатів, голосувати за потрібні законопроекти для отримання наступних траншів, бо країна взагалі вже скотилася в нікуди. За це несе відповідальність насамперед ви, а не народні депутати чи тим більше опозиція. Саме ви відповідальні за те, що вчасно не виконали взяті на себе зобов'язання щодо підготовки проєктів законів і підзаконних актів. І сьогодні, висуваючи такі вимоги до залу, ви не маєте морального права спонукати нас до швидшого голосування або до того, щоб усі однозначно голосували.

Хочу просто, звертаючись до українців, наголосити, що такий закон набере чинності не раніше 1 липня 2027 року, але (послухайте уважно) через 45 днів із дня, наступного за днем опублікування в газеті «Голос України»

рішення Кабінету Міністрів України про забезпечення можливості запровадження правил дистанційного продажу товарів, визначених цим законом.

Тобто, поки система на митниці з операторами не буде налагоджена для того, щоб почати виконувати норми такого закону, він не запрацює. А знаючи, як ця влада справляється з подібними завданнями, то він не запрацює ще багато років. Тож тепер ви маєте можливість рухатися швидше, якщо справді хочете виконувати норми європейського законодавства.

Насправді це те, що ми мали б імплементувати, але не так бездумно, як це робимо сьогодні. Ми не врахували і не розібралися з тим, що відбуватиметься з посилками між родичами, які це родичі, які товари пересилають, чому тільки посилки вартістю 45 євро не оподатковуються? Хто буде встановлювати ціну, якщо там вживані товари, які будуть оцінені нижче 45 євро? Усе це викликає дуже багато запитань навіть серед колег...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Цікаві у нас західні партнери: вони нам дадуть гроші на проїдання, але ми маємо підвищити податки, знизити соціальні гарантії, знищити внутрішнього виробника. Багато чого ми повинні зробити, хоча це все не для того, щоб країна розвивалася. Тобто нас перетворюють на «бананову республіку», якій потрошку підкидають грошей, щоб ми їх просто тупо проїдали, а потім самознищилися. Ну така у нас політика.

І замість того, щоб якимось діяти, замість того, щоб стратегічно вирішувати, що робити з дірчавими бюджетами, замість того, щоб думати над тим, де шукати гроші... Може, не варто витрачати їх на програму «Вовина тисяча», кешбеки, мільйонні зарплати керівництву наглядових рад? Може, потрібно дати змогу працювати своїм підприємцям, щоб був ВВП? Наш ВВП, а не чужий. Можливо, нам треба робити все для того, щоб ми розвивалися? Але в нас інша політика: знищити себе і наших людей, обкласти їх податками так, щоб вони навіть дихати не могли і не знали, як вижити. Хоча ми вже дійшли до того, що люди реально виживають.

Колеги, це не державні і не стратегічні рішення, а рішення для знищення українського народу. Я як мама замовляю своїй дитині речі з Європи, бо вони там втричі дешевші. То, може, нам варто створити такі умови, за яких наш підприємець і наш виробник могли б тут розвиватися, а не виконувати якісь забаганки різних міжнародних валютних фондів, що покликані знищити Українську державу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ – Сірко Юлія Леонідівна, а після цього голосуємо.

Запросіть народних депутатів до залу.

Колеги, прошу зайняти свої місця.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Коли я чую тут від окремих представників фракції «Слуга народу» якісь вислови, причому це не найкращі представники цієї фракції, а їхні виступи є проросійськими і «проватними», то в мене виникає запитання: чи хочуть ці люди кращого для України? Чи вони хочуть знищити доходи наших громадян, їхній добробут, малий і середній бізнес? Ці самі люди зі «Слуги народу» на публічній зустрічі з послами G7 сказали, що закон про посилення вимагає не Євросоюзу, а український бізнес. Тож у мене запитання: який український бізнес вимагає у членів фракції «Слуга народу» ухвалення таких законів? Не боротьби з корупцією на митниці, де контрабанда – 100 мільярдів. Тут сидить міністр фінансів, який покриває це! Збитки на державних підприємствах – 100 мільярдів, на акцизі – 1 мільярд євро. Контрабандні цигарки постійно везуть у Європу, там уже не знають, що з ними робити. Втрати акцизу – 100 мільярдів!

Скажіть мені, будь ласка, то вони хочуть «димовуху» з посилок зробити, замість того щоб зібрати 500 мільярдів із тих схем, які кришують щодня? Оце такі у нас проєвропейські, проамериканські і антиукраїнські «слуги народу». Вони завжди покривали проросійські схеми, які запускали сюди російський гральний бізнес, російський акциз і російську агентуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк – 1 хвилина і Юрченко – 1 хвилина. Так? (Шум у залі). Зараз, секунду. Виступлять колеги, а тоді я дам вам слово з процедури.

Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, знаєте, інколи дивує цинізм, коли правою рукою ми захищаємо державу, а лівою – тихенько голосуємо за податкове навантаження на українців. Насправді цей законопроект не про підтримку українців і вітчизняного бізнесу, а просто про чергове додаткове оподаткування.

Подивіться на статистику за минулий рік: 60 відсотків – це посилення військового призначення, для волонтерів – 30 відсотків, більше 20 відсотків – технічного призначення, і ви знаєте, що це таке. То кого ми оподатковуємо? Минулого року 96 відсотків посилок були вартістю менше 150 євро. Тобто тих, хто хоче зекономити собі копійку, купуючи речі напряму з Китаю, щоб було дешевше. Їх оподатковуємо?

Тепер останнє запитання до уряду, який докерувався до ручки. А митниця з липня наступного року забезпечить усі технічні можливості? Скільки треба знайти приміщень і додатково найняти на роботу особового складу? Відповіді немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко – 1 хвилина. Будь ласка.

Потім Герасимов – з процедури. А, Іванно Орестівно, ви – з процедури. Добре.

Отже, спочатку Юрченко – 1 хвилина, потім – з процедури, і після цього голосуємо.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми тут усі перебуваємо лише з однієї причини, тому що хтось важко працює на фронті. І цих людей ми чомусь забуваємо підтримувати. Їхнє грошове забезпечення значно менше, ніж у тих, хто породжує контрабанду, як нам тут зазначає голова комітету, і тих, хто займається корупцією, яка квітне в країні. Цим людям ми не забуваємо підвищувати зарплати, а військовим чомусь забуваємо. Нам кажуть, що ухвалення цього законопроекту допоможе підвищити заробітні плати, але водночас це просто тисне на бізнес. Нам є де шукати гроші: це купа антикорупційних органів, силовиків, тих, хто породжує і контрабанду, і корупцію. Давайте все-таки усвідомимо, що найголовніше – це сили оборони, і ми повинні їх підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович – з процедури. Будь ласка.

Після цього Іванна Орестівна – з процедури, і голосуємо.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, звертаюся зараз до вас і до Апарату Верховної Ради України. У мене складається враження, що відбувається фальсифікація порядків денних, які видають народним депутатам. На законопроекті № 15460 є примітка в офіційному порядку денному, який роздали народним депутатам, – Європейський Союз. Це означає, що це євроінтеграційний законопроект. Але ви мені особисто сказали, що він не євроінтеграційний. Тоді скажіть мені, будь ласка, за яким принципом ви робите примітки до кожного законопроекту? Чи, можливо, це просто випадкова рулетка, чи «орел-решка»?

Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артуре Володимировичу. Звертаю вашу увагу, що всі законопроекти, які включені до порядку денного і є нашими євроінтеграційними зобов'язаннями, мають відповідний значок Європейського Союзу. Що стосується значка ЕУ, який з'явився, я щойно переговорив, то це

якийсь незрозумілий значок і для мене. Ми розберемося, чому він там з'явився і в якому листі є про це євроінтеграційне зобов'язання. Ще раз кажу, шановні колеги, ми орієнтуємося по значку, де стоїть прапорець Європейського Союзу.

Іванна Орестівна – з процедури. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Власне, або уряд, або наш комітет може виступити з ініціативою ухвалювати рішення щодо надання тому чи іншому законопроекту статусу такого, що стосується наших євроінтеграційних зобов'язань.

Я хотіла би звернути увагу колег, зокрема профільного комітету, на те, що говорив його голова під час представлення цього законопроекту. Насправді законопроект має суттєві вади в частині невідповідності праву Європейського Союзу. Дуже сподіваюся, що навіть після прийняття його в першому читанні зауваження, надані нашим комітетом, будуть враховані до другого читання. Тоді можна буде з трибуни сказати, що цей законопроект відповідає європейському праву. Я хотіла би, щоб так дійсно було до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іванно Орестівно.

Ярославе Івановичу, тільки з процедури, і одразу голосуємо.

Железняк – з процедури. Що у вас? Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, якщо у нас з'являються невідомі значки біля законопроектів у порядку денному, пропоную запровадити ще один – літеру «М». Це ті проекти, які важливі для Мотовиловця. Думаю, що це буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прекрасна ініціатива. Вважаю, що регламентний комітет може її розглянути.

Шановні народні депутати, займіть, будь ласка, свої місця, тому що зараз буде голосування. Шановні колеги, дуже прошу всіх підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей здійснення митних формальностей щодо товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» ([№ 15460](#)) за основу.

Колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ще є рішення комітету – в цілому. Будуть заперечення? Дмитро Олександрович проти. Дякую, шановні колеги.
Ідемо тоді далі.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо врегулювання правовідносин зі здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям» ([№ 15175](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроєкту до порядку денного сесії. Потрібно 226 голосів. Будь ласка, голосуємо за включення, потрібно 226 голосів.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проєкту закону за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора цього проєкту закону, народного депутата Гетманцева Данила Олександровича. Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Друзі! Хочу подякувати всьому залу, всім народним депутатам, а особливо фракції «Європейська солідарність», за підтримку... (*Шум у залі*). Вибачте, це жарт. ...За підтримку нашого законопроєкту про сек'юритизацію активів, який ми прийняли в другому читанні та в цілому на початку нашого сьогоднішнього засідання.

Про що йдеться? Не тільки про можливість залучення додаткової ліквідності в банківську сферу та пошуку грошей, щоб використати їх для кредитування бізнесу і проведення звичайних банківських операцій. Це база, це підвалини, щоб реалізувати нашу велику програму житлового будівництва – доступних квартир для людей.

Ми хочемо реалізувати програму, яка дала б змогу побудувати щонайменше мільйон квартир для наших учителів, медиків, військових, багатодітних сімей та внутрішньо переміщених осіб – тих людей, які дійсно потребують якісного і недорогого житла. Ми хочемо надати їм можливість придбати такі квартири під 3 відсотки річних терміном на 25 років. Для цього нам потрібні «довгі гроші» і можливість їх залучення у такі тривалі інвестиції.

Від ухвалення пакета законопроєктів, а зараз ми розглядаємо похідний проєкт про внесення змін до Цивільного кодексу України, ми зможемо отримати щонайменше 200 мільярдів гривень. Це лише частина необхідної суми, але дуже важлива частина.

Прошу підтримати зеленою кнопкою цей законопроєкт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від комітету слово має заступник голови Комітету з питань правової політики Калаур Іван Романович. Ознайомте нас із висновком комітету. Будь ласка.

КАЛАУР І.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України від 13 квітня 2026 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 11 вересня 2026 року проєкт Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо врегулювання правовідносин зі здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям».

За результатами розгляду комітет прийняв рішення рекомендувати парламенту включити цей законопроєкт до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і за підсумками обговорення в першому читанні прийняти його за основу.

Шановні колеги, цей законопроєкт створює правову основу на рівні кодифікованого акта для реалізації положень закону, про який щойно говорив наш колега Данило Гетманцев. Це відбувається за рахунок внесення змін до статті 85 Цивільного кодексу України, відповідно до яких передбачається, що особливості відповідальності посадових осіб непідприємницьких товариств будуть встановлюватися законом.

Колеги, прошу підтримати цей законопроєкт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, для обговорення цього проєкту закону прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ковальчук Олександр Володимирович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Прошу передати слово Ігорю Фрісу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Фріс, з місця. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, колеги. Ми на засіданнях підкомітету і комітету дійсно розглядали зазначений законопроєкт. Він невід'ємно пов'язаний із законопроєктом, який ми сьогодні прийняли в другому читанні та в цілому. Серед правників виникла дискусія стосовно норм щодо внесення змін до статті 85 Цивільного кодексу України.

Автор законопроекту розширив відповідальність посадових осіб непідприємницьких, негосподарських, неприбуткових товариств, до яких належать не тільки фінансові установи, що є предметом регулювання Закону «Про сек'юритизацію та облігації з покриттям», а й різноманітні благодійні організації і товариства, які не мають на меті одержання прибутку. Додатково розширено питання щодо їхньої відповідальності – не тільки за шкоду, заподіяну товариству, а й перед кредиторами товариства. Це викликало найбільшу дискусію серед членів комітету. Також була пропозиція озвучити рекомендацію, щоб у тіло рішення комітету включили інформацію про те, що до другого читання норми, які розширюють відповідальність посадових осіб непідприємницьких товариств перед товариством і кредиторами, мають стосуватися виключно тих господарських товариств, діяльність яких регулюється законом про сек'юритизацію. На жаль, цього не відбулося, і комітет більшістю голосів підтримав рішення рекомендувати прийняти цей законопроект за основу. Але впевнений, що до другого читання і члени Комітету з питань правової політики, і народні депутати України матимуть можливість врегулювати цю проблематику, щоб ми не виходили за межі відповідальності посадових осіб відповідних товариств перед кредиторами і самим товариством.

Тому за основу законопроект потрібно прийняти, але до другого читання, звісно, нам усім доведеться попрацювати над його текстом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович, фракція «Європейська солідарність».

О, Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Олексію Олексійовичу Гончаренку.

Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Друзі, а чи знаєте ви, що єдиний Генеральний прокурор часів Президента Зеленського, який перебуває в Україні, – це Юрій Луценко? Ви в курсі цього? Як так сталося, що в нас із країни втік Генеральний прокурор, коли ще був на цій посаді. Це якесь божевілля. Ми дійшли стосовно, знаєте, різноманітних призначенців Президента Зеленського вже до краю. Ми всі вже знаємо цей шлях: «украл, випіл – в тюрму». Тільки цього разу: підозра, корупція – втеча або ще щось. Ну скільки ще це буде тривати?

У мене інше запитання: хто зараз керує українськими органами прокуратури? Ви знаєте прізвище? Я не знаю. Хто є керівником Офісу Генерального прокурора в Україні? Невідомо.

У мене є така підозра, що в нас із правоохоронними органами повна катастрофа, тому що вони воюють один з одним, а не зі злочинністю. А проти корупції вони не борються, вони її очолили.

Так тривати більше не може! Це потрібно терміново змінювати. Для цього сьогодні є один шлях – це призначення чесного, порядного та сильного Генерального прокурора. Для того щоб він був чесним і порядним, Зеленському не варто шукати кандидатуру серед друзів своїх друзів, бо інакше не буде ані чесного, ані порядного.

Це заклик до Президента: зараз реально той момент, коли треба показати суспільству і світові, що можна якось виправити ситуацію і призначити людину, яка здатна боротися.

Ви сьогодні представляєте Державний бюджет України? Та його вже розтягли по кишнях різні друзі Президента – міндічі, шміндічі і так далі. Цьому треба негайно покласти край.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Вітаю! Мені здається, що достатньо фахову позицію озвучив представник Комітету з питань правової політики. Зміни, які пропонують внести до статті, що охоплює не лише підприємницьку діяльність, а й діяльність громадських організацій, неприбуткових фондів, товариств, фактично перетворюють цей законопроект на такий, що втручатиметься в діяльність тих, хто взагалі не повинен регулюватися таким законом.

Саме тому наша фракція буде проти. Ми вважаємо, що потрібно, якщо ви хочете внести зміни і врегулювати це, виключити неприбуткові та громадські організації, а також фонди, і в такий спосіб повернутися до розгляду цього законопроекту. У такому вигляді цей законопроект не можна ухвалювати. До другого читання ви це вже не виправите, тому що там абсолютно інші статті регулювання.

Наша фракція пропонує повернути законопроект автору права законодавчої ініціативи, внести зміни у відповідні статті, а тоді вже розглянути його в сесійному залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос».

Шановні колеги, вона передає слово Сірко Юлії Леонідівні, і після цього голосуємо. Прошу народних депутатів підготуватися.

Юліє Леонідівно, будь ласка.

СІРКО Ю.Л. І знову добрий день, колеги! Фракція «Голос». Ми з вами поговоримо про сек'юритизацію, економіку і абсолютно інтелектуально деградовану окремими урядовцями, які вже втекли, комітетами, що не можуть дати собі ради, економічну політику в Україні.

Так-от вам про сек'юритизацію. В країні немає нормального кредитування ані для малого, ані для середнього бізнесу, ані для громадян. Під 20–25 відсотків кредитують економіку. Скажіть, будь ласка, хто буде брати кредити під 25 відсотків? Ви вирішили не тільки оподаткувати громадян із послілками, а також добиваєте малий і середній бізнес. Адже ви не можете забезпечити кредитування ані малого, ані великого бізнесу, не можете допомогти бізнесу після знищення 90 відсотків його складів. Ви на це просто не здатні.

Крім того, вам простіше «мити» гроші через банки. Вся банківська система лопається від грошей, вкладає у ваші ОВДП, заробляє 15–18 відсотків, а бізнес платить 25, тому що грошей в економіці немає. Це ваша економічна політика. У вас немає більше економічних проблем, окрім як оподатковувати громадян і малий та середній бізнес. Ви не хочете боротися з вашими власними схемами. Ви не хочете займатися економічною політикою. Ви не хоче давати дешеві кредити бізнесу, зрештою, не хочете підвищувати соціальні стандарти. Люди скоро від голоду помирати будуть, бо у вас мінімальна допомога – 2 тисячі 800 гривень. Ідіть і поживіть на 2 тисячі 800 гривень! Так-от, уся ваша економічна і соціальна політика зводиться до крадівництва: у чотири мішки грошей в Офісі Президента та в чотири пачки грошей в інших офісах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до ухвалення рішення.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо врегулювання правовідносин зі здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям» ([№ 15175](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги!

Наступний проект Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» щодо корпоративного управління Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» ([№ 15269](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту закону за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Данила Олександровича. Ви від комітету і від авторів, до 4 хвилин. Будь ласка. Тільки ознайомте з рішенням комітету.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Ознайомлюю з рішенням: комітет рекомендував прийняти зазначений законопроект за основу з подальшим його доопрацюванням.

Про що цей законопроект? Він спрямований на вдосконалення системи управління Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. На сьогодні це установа, яка повертає людям 100 відсотків вкладів у разі банкрутства банку. Фонд забезпечує стабільність банківської системи, управляє активами неплатоспроможних банків і гарантує здійснення управління цими активами прозоро, чітко в інтересах держави та вкладників, які мають отримати свої кошти.

Хочу зазначити, що саме завдяки нашому рішення, прийнятому ще в 2022 році на самому початку великого вторгнення, ми сьогодні гарантуємо 100 відсотків депозиту. Принагідно дякую тодішньому Голові Національного банку пану Шевченку Кирилу за підтримку цього дуже ризикованого на той час рішення, завдяки якому ми зараз спостерігаємо постійне зростання депозитів у банківській системі.

Отже, переходячи безпосередньо до законопроекту. У ньому йдеться про вдосконалення механізмів управління Фондом гарантування вкладів. Зокрема, конкретизуються повноваження виконавчої дирекції фонду, на законодавчому рівні запроваджується аудиторський комітет адміністративної ради фонду, врегульовуються окремі положення щодо його підзвітності та звітності, оновлюється склад та порядок формування адміністративної ради фонду. Крім того, уточнюються вимоги до членів дирекції фонду, удосконалюються процедури призначення директора-розпорядника фонду та визначаються його повноваження.

Як бачите, ці зміни, з одного боку, досить технічні, а з іншого – вкрай важливі. Вони необхідні для прозорого управління коштами та активами фонду в інтересах вкладників, держави й банківської системи, щоб гарантувати стабільність та захищеність вкладів.

Я також особисто виступаю за те, щоб у майбутньому, не в цьому законі, поширити повноваження та компетенції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ринок страхування та інші фінансові ринки, щоб забезпечити такі самі можливості й моделі для захисту фінансових прав наших громадян.

Прошу підтримати зеленою кнопкою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Южаніній Ніні Петрівні.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, у пояснювальній записці до цього проєкту закону говориться про реформу корпоративного управління Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. На що варто звернути увагу? Для вкладників законопроект можна вважати позитивним, тому що формально в ньому пропонується прозоріша інформація про ліквідацію банків, фінансову звітність фонду та аудит, що потенційно посилює захист кредиторів. Водночас бюджетний комітет у своєму висновку зазначив, що такий закон не матиме впливу на показники державного бюджету. Я не знаю, чому комітет не звернув уваги на те, що запроваджуються нові конкурси, рекрутинг, аудит та нова організація роботи розширеної ради, які додатково оплачуватимуться. А витрачання коштів Фондом гарантування вкладів – це взагалі окреме питання.

Думаю, найближчим часом ми підготуємо проєкт закону, бо постає питання, де взяти гроші для наповнення державного бюджету. Тож нам треба дуже добре розібратися, де знаходяться надлишкові кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Насправді до другого читання треба внести реальні зміни, щоб передбачити запобіжники від політичної монополізації адміністративної ради. Адже зараз її склад виглядає так: двоє осіб – від Кабміну, двоє – від НБУ і двоє – від парламентського комітету. Це означає, що чотири із шести членів адміністративної ради – це політичні призначення.

До другого читання, як я бачу, вже назбиралося багато питань. Сподіваюся, ми виконаємо зобов'язання перед МВФ, прийнявши законопроект у першому читанні. Проте тут точно треба підійти не формально, а зробити цю інституцію справді прозорішою і зрозумілішою для нас.

Ми підтримаємо законопроект лише в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Серія номер три. Продовжимо про економіку і про те, як ми зимуватимемо з підвищеними податками, без нормальної економічної політики і з відсутністю підтримки громадян, особливо найбідніших. Ви бачили, скільки зараз коштують бензин і дизель для роботи генераторів? Невже ви думаєте, що бізнес толеруватиме це постійно і що хтось працюватиме тут за таких умов? Ви позбавляєте можливості працювати як малий і середній бізнес, так і громадян. Ми вже бачимо скорочення кількості робочих місць, тому що Чорне море заблоковано, гірничо-металургійний комплекс зупиняється, аграрії стоять і не знають, куди їм дівати зібрану

продукцію. Водночас ви лізете в кишені людей. Невже ваша головна проблема зараз – це посилки?

Скажіть, будь ласка, хто формує економічну політику у вашій партії чи фракції? Ви вважаєте, що Україну можна врятувати лише посилками? Чи треба займатися всім іншим – експортом, розблокуванням портів, допомогою експортерам, малому і середньому бізнесу та громадянам? Я вже не кажу про ваші наглядові ради і про те, з чого складається цей законопроект. Він збільшує кількість політичних посад, але їх якість така, як ми бачимо в «Сенс Банку», де по дзвінку можна зробити все, що завгодно, і відмивати мільярди.

Тож скажіть, будь ласка, які ще наглядові чи адміністративні ради вам потрібні? Ви не можете дати раду тим, що вже у вас є, тому що всюди сидять корупціонери, люди, які дбають лише про свої кишені. Вони вже до того докралися, що навіть не ховаються!

Отже, перезавантажте, будь ласка, усі ваші існуючі ради – адміністративні й інші, а тоді претендуватимете на нові.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

Після нього – Мазурашу, Мамка, і перейдемо до голосування.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Група «Довіра». У цьому законопроекті пропонується збільшити кількість членів адміністративної ради. Це добре, оскільки забезпечить більшу звітність та прозорість у роботі цього органу. Наша група підтримує законопроект у першому читанні, звісно, з його доопрацюванням до другого читання.

Сьогодні я хочу ще раз наголосити уряду, який має бути тут присутній для представлення проекту Державного бюджету на наступний рік. У ньому слід обов'язково врахувати не лише мізерне збільшення мінімальних соціальних гарантій українців, а й те, що сім'ї наших захисників очікують підвищення базової грошової виплати військовослужбовцям. Це вкрай важливо. Заслуховуючи сьогодні проект бюджету на засіданні комітету, ми звертали на це увагу і знову закликатимемо як профільне міністерство, так і весь уряд доопрацювати дану тематику.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мазурашу Георгій Георгійович. Будь ласка.

Потім – Мамка Григорій Миколайович. Далі – Цимбалюк. Після цього переходимо до голосування.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203, Чернівецька область. Колега по фракції Данило Олександрович апелював до наших виборців, і це було дуже цікаво. Даниле Олександровичу, я, ваш виборець, обраний за списком «Слуги народу», мушу сказати вам, що абсолютну більшість наших з Президентом виборців цікавить не те, про що ви говорили з трибуни, а підтримка сил оборони та наших захисників. Де нульове розмитнення для УБД? Даниле Олександровичу, ви ж включилися в ці процеси, чому ми не дотискаємо це питання? Де індексація виплат для військових? Вони вже давно відстали від життя і майже вдвоє зменшилися від початку широкомасштабного вторгнення. Чому військових не лікують у найближчих лікарнях, а лише в госпіталях? Що за монополія? Це проблема.

Тепер ви шукаєте кошти для бюджету? Чудово. Дайте можливість працювати економіці. Наших з Президентом виборців цікавить, чому представники держави під прикриттям так званої мобілізаційної роботи порушують статтю 17, статтю 19, статтю 28 і статтю 35 Конституції України, стверджуючи, що роблять це нібито для оборони нашої держави.

Треба припинити знущання українців у формі над цивільними українцями під прикриттям мобілізаційної роботи. Це важливо. У нас купа людей ховаються замість того, щоб працювати на справу оборони. Чимало українців тікають з України через таку мобілізаційну політику.

«Слуги народу», зверніть увагу, будь ласка, і спілкуйтеся з нашими з Президентом виборцями. Будете здивовані: вони чекають від нас іншого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що і Данило Олександрович теж був цим виборцем.

Григорій Миколайович Мамка, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАМКА Г.М. Шановні колеги, у нас якась карма: повноцінного керівника в органі немає, а виконувач обов'язків працює більше року. Ми не намагаємося до чогось додуматися, щоб це змінити, а пропонуємо просто на законодавчому рівні створити новий орган.

На жаль, ніхто не каже, за який рахунок він фінансуватиметься. За кошти державного бюджету? Адже повинні бути виплати. Де позиція Мінфіну, як саме це виглядатиме? Робота фонду полягає в тому, що є мільярдні зобов'язання, а банк через конкурси *Prozorro*, через платформи продає активи, які забирає за 100 тисяч гривень, а за 900 ніхто не відповідає.

На мою думку, все-таки було б важливіше навести там порядок, провести аудит, а після цього створювати новий орган.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Цимбалюк Михайло Михайлович. Після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, цей законопроект дійсно має на меті впорядкувати роботу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Це справді дуже потрібна установа, і ми в принципі підтримуємо цю ідею. Проте в законопроекті до першого читання є ряд норм, які потрібно або виключити, або вдосконалити до другого читання, і фракція «Батьківщина» подаватиме свої конструктивні професійні поправки.

Нас теж дивує, чому пропонується збільшити кількість членів ради цієї установи і за рахунок чого це фінансуватиметься. До того ж немає позитивного висновку ані бюджетного комітету, ані Мінфіну, скільки потрібно коштів для реалізації такої ідеї і за рахунок кого. Коли ми кажемо, що в державі не вистачає грошей, а тут – Фонд гарантування вкладів, пропонується проводити конкурс і додатково ще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проєкту закону. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» щодо корпоративного управління Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» ([№ 15269](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Будь ласка, покажіть по фракціях і групах (*Шум у залі*).

Артур Володимирович Герасимов – з процедури. Будь ласка, тільки з процедури.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, згідно зі статтею статті 154 Регламенту Верховної Ради України на пленарному засіданні, на якому представляється проєкт Державного бюджету України на наступний рік, за процедурним рішенням Верховної Ради можуть бути заслухані головні розпорядники коштів державного бюджету щодо мети, завдань та результативних показників відповідних бюджетних програм.

Тому прошу вас поставити на голосування процедурне рішення Верховної Ради про запрошення сьогодні до Верховної Ради представників Міністерства

соціальної політики, сім'ї та єдності України за кодами 250000 і 2510000, а також представників Державного управління справами.

Прошу поставити на голосування.

Щиро дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування цю пропозицію Артура Володимировича. Будь ласка.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проєкт Закону «Про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів» ([№ 15352](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про його розгляд за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Бондаренка Олега Володимировича. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! На ваш розгляд внесено проєкт Закону «Про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів» (№ 15352). Метою прийняття законопроекту є протидія знелісненню та деградації лісів, забезпечення простежуваності обігу відповідних товарів та наближення законодавства України до права Європейського Союзу відповідно до міжнародних зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Законопроект розроблено задля імплементації положень Регламенту (ЄС) 2023/1115, відомого як EUDR або *European Union Deforestation Regulation*, який спрямований на скорочення глобального знеліснення та деградації лісів, зменшення викидів парникових газів і негативного впливу на біорізноманіття. Сфера дії регламенту поширюється на визначені види сировини, зокрема на велику рогату худобу, сою, каву, какао, пальмову олію, деревину та каучук, а також на продукцію, виготовлену з такої сировини.

Про що йдеться в цьому законопроекті? Пропонується запровадити заборону на ввезення в Україну та вивезення за кордон перелічених товарів, вирощених на земельних ділянках, які зазнали знеліснення або деградації після 1 січня 2021 року. Це сприятиме підвищенню біорізноманіття, збереженню лісів і врегулюванню цієї діяльності в Україні.

Законопроектом пропонується також визначити правові та організаційні засади ввезення в Україну, розміщення на ринку та вивезення товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів. Передбачається внесення змін до Лісового кодексу України, зокрема впроваджується електронний обіг і сертифікація походження деревини, вдосконалюється порядок лісопорядкування та лісопатологічного огляду.

Таким чином цей законопроект є доволі комплексним та євроінтеграційним. Прошу підтримати його в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова члена Комітету з питань екологічної політики та природокористування Матусевича Олександра Борисовича для ознайомлення з висновком комітету.

МАТУСЕВИЧ О.Б., *член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 86, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановний головуєчий, шановні народні депутати! Комітет з питань екологічної політики та природокористування вніс на розгляд Верховної Ради України проєкт Закону «Про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів» (№ 15352). Він спрямований на створення правових та організаційних механізмів контролю за ввезенням на митну територію України, продажем на території України та вивезенням відповідних товарів, а також забезпечення їх простежуваності.

Під час підготовки законопроекту до розгляду комітет опрацював висновки, відповідно до яких Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, Комітет з питань цифрової трансформації, Міністерство юстиції, Міністерство цифрової трансформації, Міністерство фінансів висловили щодо його змісту ряд зауважень та пропозицій. Міністерство з відновлення, інфраструктури та транспорту та Державне агентство лісових ресурсів повідомили про відсутність зауважень і пропозицій. Комітет з питань освіти, науки та інновацій, Міністерство економіки та довілля підтримують законопроект. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Кабінет Міністрів України зазначили, що законопроект у цілому спрямований на адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу в частині виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань екологічної політики та природокористування за результатами опрацювання законопроекту підтримав пропозицію, що надані зауваження і пропозиції можуть бути враховані під час його підготовки до другого читання. Комітет вважає, що прийняття законопроекту сприятиме протидії знелісненню та деградації лісів, забезпеченню простежуваності

відповідних товарів, подальшому наближенню законодавства України до права ЄС та виконанню зобов'язань України в межах *Ukraine Facility*.

Враховуючи викладене, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Прошу підтримати дане рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення цього проекту закону: два – за, два – проти.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановний пане Голово, прошу передати слово народному депутату Олегу Бондаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В. Дякую. Шановні колеги, хотілося б ще раз повторити: цей законопроект важливий для нашої країни. Він є системним і запроваджує кілька норм, яких потребує наше лісове господарство. У ньому пропонується врегулювати питання лісовпорядкування, зробити зрозумілішим порядок лісопатологічного обстеження, визначити механізм обстеження лісів, видачі сертифікатів походження та електронного обігу деревини. Його прийняття є необхідним для виконання євроінтеграційних зобов'язань та виконання умов *Ukraine Facility*.

Тож, шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект. Думаю, що він точно буде доопрацьований комітетом до другого читання з урахуванням зауважень, наданих Комітетом з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітетом питань антикорупційної політики щодо певних норм. Обіцяємо вам, що законопроект повністю відповідатиме як вимогам європейського законодавства, так і вимогам нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Продовжимо нашу четверту бесіду з приводу економіки і лісів.

Ліси – це важливий ресурс України, і ми всі це чудово знаємо. Проте таке паскудство, яке коїться з лісами, з деревиною через постійні крадіжки, на яких

наживаються всі, кому не лінь, думаю, не пам'ятає навіть Янукович і його банда, яка керувала країною.

Тому, шановні колеги, наведіть, будь ласка, з лісами порядок, перестаньте на них красти. Я розумію, що вам потрібні сумки з грошима на викуп, але ліси є ліси. Ми всі дихаємо ними – це наша екологія, це наші діти і наше майбутнє, а також наше здоров'я, адже через погану екологію ми наступного разу говоритимемо про те, скільки додаткових грошей виділяти на медицину.

Однак повернемося до проекту Державного бюджету, який ми сьогодні заслуговуватимемо, і до того, що чекає на нас наступного року. А чекає на нас те, про що ваші колеги тут уже розповідали: через те, що не проголосували за посилки, буде колапс. Та колапс настав набагато раніше – тоді, коли ніхто не хотів боротися ані з корупцією, ані за підтримку економіки, ані за збереження бізнесу та громадян. Люди розвертаються і їдуть, подивіться: черги на виїзд з України більші, ніж на в'їзд. Вони не розуміють, як зимуватимуть, чи матимуть роботу, чи отримають узагалі бодай якусь підтримку від держави. Так само й бізнес. Тому всі стають у черги і виїжджають.

Отже, почніть, будь ласка, саме з цього – втримайте наших громадян в Україні. Дайте їм можливість працювати, просто не заважайте і припиніть красти. Корупція – це основне, що знищує і наші ліси, і наші бюджети, і наше майбутнє. Зупиніться!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, іменинник, ще раз. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі! Хочу вам сказати, що в Україні вже воює полк Гончаренка. Хто це? Це більше тисячі іноземців, які приїхали в Україну воювати. Приїхали не в бусику, а за покликом серця. Більше тисячі бразильців, колумбійців, парагвайців, мексиканців, перуанців сьогодні воюють за Україну. Це вмотивовані, здорові, придатні до служби люди. Краще одна мотивована людина, ніж 10 «бусифікованих». Краще дати можливість українцям працювати на економіку, ніж «бусифіковувати» їх. Краще взяти тих іноземців, які вміють, знають і готові воювати. Вони отримують рівно стільки ж грошей, скільки українські військові, ні на копійку більше, і класно воюють. Їм можна тільки сказати: *Muchas gracias! Obrigado!* Вони реально класні бійці.

Я звертаюся до Верховної Ради: ми маємо вирішити ще кілька питань.

Сьогодні ці герої України не можуть отримати звання Герой України. Нам треба прийняти закон, щоб іноземці, які воюють за Україну, – білоруси, грузини, бразильці, американці, естонці – мали можливість отримати звання Героя України, якими вони вже є. Ми маємо вирішувати їхні соціальні питання та дякувати їм за те, що вони воюють, щоб ще більше таких кремезних козаків приїжджали з різних куточків світу воювати за Україну. А наша держава не в змозі навіть організувати для них вивчення української мови. Сьогодні

«Гончаренко центри» вже організовують навчання, допомагають цим людям вивчати українську. Скоро вони так казатимуть «паляниця», що це відчуватимуть усі росіяни і всі російські військові, яких вони знищуватимуть.

Muchas gracias!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболєв Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, а ви читали цей законопроект? Що він захищає? Я розумію, коли це стосується Французької Полінезії, де оберігають дерева, сорти какао-бобів тощо. Я розумію, коли це стосується інших колоній, де дбають про цінні породи дерев, які в Україні взагалі не ростуть. Вони не можуть тут рости, хіба що в закритих ботанічних садах.

Однак ключове питання, на якому хотіла б наголосити наша фракція: а що зараз насправді відбувається в лісах? Зайдіть, будь ласка, у карпатські ліси чи ліси біля Києва. Вони повністю перетворилися на якийсь доісторичний період. Ніхто не займається їхньою чисткою чи санітарною вирубкою, через що вимирають цілі гектари. Зате всі бояться до цього доторкнутися, бо, не дай Боже, буде кримінальна відповідальність. Національні парки не можуть очистити ліси від хвороб, адже для отримання дозволу на це треба заплатити шалені кошти. Самі ж лісові господарства цим не займаються.

Тож єдине, на що я сподіваюся в цьому законопроекті, – це стаття 116 Регламенту Верховної Ради України. Якщо ми справді хочемо навести порядок в українських лісах, а не просто знищити їх, прикриваючись словом «мораторій», то, маю надію, до другого читання будуть подані відповідні поправки.

Цей законопроект нікчемний. Я не знаю, як можна захищати ліси Полінезії українським законодавством. Важливо захищати наші ліси і робити це не через заборони, а шляхом їх оновлення та лікування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про обіг товарів, пов'язаних зі знелісненням та/або деградацією лісів» ([№ 15352](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах (*Шум у залі*).

Артур Володимирович Герасимов – з процедури.
Шановні колеги, будь ласка, не розходьтеся, далі в нас такий же темп.
Артуре Володимировичу, що у вас з процедури?

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! Я звертаюся особисто до кожного, особливо до фракції «Слуга народу». Ми уважно почитали проєкт бюджету на наступний рік. Видатки на дороги там збільшені на 52,8 мільярда гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, з процедури, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Не перебивайте мене.

Прошу вас поставити на голосування пропозицію викликати сьогодні під час представлення проєкту Державного бюджету на наступний рік керівника Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України за кодом 3110000, щоб він нам просто, по-людськи розповів, чому саме зараз майже 53 мільярди – на дороги замість Збройних Сил, і куди, на які дороги вони збираються це витратити?

Шановні колеги, прошу реально проголосувати. Це важлива інформація, яку сьогодні має отримати кожен народний депутат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію Герасимова. Будь ласка.

«За» – 115.

Рішення не прийнято.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій здійснення повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ([№ 14282](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 14282-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 184.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата Хлапука Максима Миколайовича для представлення основного проєкту закону.

Будь ласка, Максиме Миколайовичу, до 2 хвилин.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Проект закону є результатом тривалої роботи українських парламентаріїв з метою посилення інституційної незалежності Національного регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг. Це частина нашого євроінтеграційного плану, імплементація низки положень директив та регламентів Європейського Союзу, а також виконання наших домовленостей з Міжнародним валютним фондом.

Проект складається з двох принципових блоків.

Перший блок – це посилення інституційної незалежності у прийнятті рішень регулятора, вдосконалення порядку організації роботи НКРЕКП, визначення статусу працівників регулятора.

Другий блок – це принципові зміни в конкурсному доборі членів комісії. Ми оновлюємо склад Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів НКРЕКП із залученням представників Європейської комісії та Секретаріату Енергетичного співтовариства на умовах справедливого паритету: один представник від Міністерства енергетики, два – від Комітету енергетики і три – визначені Кабінетом Міністрів на підставі спільної пропозиції Європейської комісії та Секретаріату Енергетичного співтовариства.

Ми вдосконалюємо процедуру обрання членів конкурсної комісії в комітеті. Вона буде максимально прозорою, з рейтинговим голосуванням за кожного кандидата. Після кожного етапу кожному кандидату кожен член конкурсної комісії одразу озвучує свої оцінки. Це унеможливить подальше маніпулювання фінальними оцінками для того, щоб протягнути заздалегідь погодженого кандидата.

Важливо, що у проекті передбачено поетапну ротацію всього складу комісії впродовж 12 місяців. Це реакція на озвучені факти попереднього втручання в конкурсну комісію з боку ексміністра енергетики.

Колеги, суспільству потрібен незалежний регулятор на ринку електричної енергії без незаконного політичного впливу, але з урахуванням інтересів українського народу. Прошу підтримати цей проект за основу. Ми будемо доопрацьовувати його до другого читання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова автора альтернативного законопроекту Гриб Вікторію Олександрівну.

Будь ласка, Вікторіє Олександрівно.

ГРИБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Чи потрібно вносити зараз зміни до закону про незалежного регулятора? Вважаю, усі розуміють, що потрібно. Чому? Тому що

ми є свідками скандалів, які зараз виникають навколо нього, що взагалі відбувається і як на це дивляться наші європейські партнери.

Я переконана, що нам необхідно працювати, щоб забезпечити реальну незалежність регулятора. Чи можемо ми говорити про негайну ротацію всіх його членів? На мою думку, вручну ми цього не можемо робити, бо повинні діяти в межах законодавчого поля. Навіть коли Президент заявляє про звільнення всіх членів регулятора, вважаю, це якраз підтверджує, що цей орган має бути незалежним. Ми повинні робити все можливе, щоб завжди дотримувалися норми нашого законодавства.

Хочу наголосити, що нам необхідно зробити все залежне від нас, щоб регулятор, попри свою незалежність, був насамперед компетентним. Ми повинні забезпечити умови, щоб Верховна Рада мала можливість обирати членів регулятора через конкурсну комісію, членів якої призначатимуть саме комітети Верховної Ради, такі як енергетичний та з питань європейської...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Герусу Андрію Михайловичу. Будь ласка, Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг розглянув ці два законопроекти – і основний, і альтернативний – та одностайно підтримав основний. Водночас хочу зазначити, що до другого читання обов'язково відбудеться доопрацювання, в альтернативному законопроекті є багато мудрих позицій і розумних речей, які треба буде врахувати.

Тож комітет прийняв рішення підтримати основний законопроект. Я також закликаю його підтримати і разом далі доопрацьовувати до другого читання, щоб проголосувати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення цих проектів: два – за і два – проти.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу».

БАКУМОВ О.С. Шановний пане Голово, прошу передати слово народному депутату Андрію Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Шановні колеги, це останній законопроект з пакета *Ukraine Facility*, що перебував на розгляді нашого комітету і належить до предмета його відання. Тому прошу також сьогодні підтримати його в першому читанні.

Ми обов'язково доопрацюємо проект до другого читання, адже питання, як зробити конкурси прозорими, справедливими, щоб до них була довіра, питання ротації, підзвітності і відповідальності регулятора, зокрема щоб свої звіти він проводив тут, у Верховній Раді, обов'язково треба врахувати.

Тож, безумовно, роботи ще багато, але прохання проголосувати сьогодні за цей законопроект у першому читанні і запустили відповідний процес підготовки до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, очевидно, що на тлі критичних потреб енергетики, на тлі кричущих корупційних скандалів в енергетичній царині, на тлі маніпуляцій в енергетичній царині нам критично потрібно мати реально незалежного регулятора.

На жаль, ані основний, ані альтернативний законопроекти не відповідають цілковито рекомендаціям і підходам, які працюють у Європейському Союзі. Європейське Енергетичне Співтовариство вже висловило критику щодо них. Звісно, ми розраховуємо, що до другого читання колеги в профільному комітеті доопрацюють законопроект за умови ухвалення в першому читанні з врахуванням всіх тих зауважень.

Ми всі хочемо перезавантаження енергетичного регулятора, хочемо, щоб це була справді незалежна інституція, яка працюватиме в інтересах як громадян, так і бізнесу для того, щоб ми розуміли, що цей ринок у нас насправді регулюється адекватно і відповідно до європейських підходів. Однак це не означає, що підхід, запропонований в основному законопроекті, щодо зміни членів регулятора, є прийнятним. Його вже розкритикували наші європейські партнери.

Мені колеги автори обіцяли, що скажуть з цієї трибуни про готовність працювати, зокрема, над цією частиною і вдосконалювати цей законопроект. Якщо це дійсно так, ми готові підтримати його в першому читанні.

Прошу надати слово авторам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтвердіть. Хто це в нас? Хлапук. Підтверджуєте? Добре. Там має бути виступ Железняка, але він може передати слово Хлапуку.

Торохтій, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

А далі він виступить і скаже.

ТОРОХТІЙ Б.Г., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Пане Голово, прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Щодня на українську землю, на українські підприємства, на українські магазини, на українські житлові будинки падають бомби, щодня гинуть люди, а ми обговорюємо в цьому залі все, що завгодно: банкрутство, посилки, безпеку на дорогах, національного регулятора енергоносіїв, але тільки не те, що насправді хвилює людей.

Три місяці тому я виступав з цієї трибуни і говорив про одне державне підприємство, яке займається не самокатами. Воно розташоване в центральній частині міста, і туди майже щотижня прилітають ракети. Я казав, що Фонд державного майна поставив туди «фунта» – людину без досвіду і фаху з метою нібито його збереження. Не всі мене тоді зрозуміли, але тепер розуміє Служба безпеки України. Я тоді говорив: усе, що хвилює це державне підприємство і його нового керівника, – як поділити 4 гектари землі, що звільняться після його масових бомбардувань. Однак я помилявся, їх далеко не тільки це хвилює. Їх хвилює навіть метал – 10 тонн алюмінію, вивезених за два-три дні після чергового бомбардування під приводом зачистки території. Звернулися до Служби безпеки України, але відповіді досі немає.

Ми проголосуємо за цей законопроект і за багато інших, але, товариство, нам потрібно співміряти наші космічні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк передає слово Хлапуку. Водночас прошу вас у доповіді, якщо можна, дати відповідь на запитання Іванни Орестівни.

Хлапук Максим. Будь ласка.

ХЛАПУК М.М. Шановні колеги, нам як суспільству потрібен незалежний енергетичний регулятор – незалежний від незаконного політичного впливу та незалежний від незаконного впливу великих гравців. Ми всі стали свідками того, що попередній конкурсний добір був, м'яко кажучи, зламаний і до нього

немає довіри. Ми як автори зіштовхнулися з необхідністю запровадити нові процедури і запропонувати обрати за ними новий склад конкурсної комісії.

Комітет отримав лист від Секретаріату Енергетичного Співтовариства, в якому той не погодився з нормою про ротацію впродовж 12 місяців чинного складу комісії. Зі свого боку, на засіданні комітету ми це обговорювали і погодилися знайти рівно ту формулу, ту норму, яка буде беззаперечно підтримана Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, погоджена міжнародними партнерами і відповідатиме інтересам українського суспільства.

Це, зокрема, і відповідь голові Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, і запевнення, що в кожному кроці нашого комітету ми беззастережно будемо дотримуватися як інтересів українського суспільства, так і виконання наших міжнародних зобов'язань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський – з процедури, але прошу: тільки з процедури.

Будь ласка, Максиме Аркадійовичу.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Руслане Олексійовичу, я хотів повідомити, що мені незрозуміло, як може регулятор, який встановлює тарифи для всього населення, бути незалежним від уряду?

Тому, вибачте, я за це не голосуватиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максиме Аркадійовичу, це не з процедури.

Кучеренко Олексій Юрійович, 1 хвилина. Будь ласка.

Потім перейдемо до голосування.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую. Зараз я поясню, чому ми не підтримуватимемо цього законопроєкту. Повірте, важко професійно коментувати ці красиві, але абсолютно пусті й позбавлені змісту гасла про так звану незалежність.

До речі, я погоджуюся з колегою Бужанським. Яка незалежність? Тарифи для всього населення, ситуація на енергоринку, правила гри на енергоринку. Від кого незалежні? Від держави? Ви смієтеся чи що?

Ключове питання. Чому цей законопроєкт готували депутати-аматори, вибачте, а не уряд? Ідеться про центральний орган виконавчої влади. Чому уряд не підготував своє бачення, як цей орган працюватиме і як відповідатиме за свої рішення? На жаль, обмаль часу, але повірте мені, це настільки сирий і нікчемний законопроєкт, що голосувати за нього ми не будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до ухвалення рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

З процедури – Герус Андрій Михайлович. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Там було сказано щодо доопрацювання до другого читання. Я підтверджую, що до другого читання ми маємо врахувати відповідні поправки. Тому прошу зараз перейти до голосування і підтримати законопроект у першому читанні, а потім доопрацювати його до другого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до ухвалення рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій здійснення повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ([№ 14282](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний законопроект розглядається без обговорення. Хвилину, проголосуємо його.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законодавчих актів щодо встановлення відповідальності за керування транспортними засобами із перевищенням допустимого рівня шуму» ([№ 15358](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Тепер виступи з процедури. Спочатку – Гончаренко. Потім я надам слово Сірко.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка. Прошу, тільки з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Звичайно. Дякую.

Я спеціально дав можливість проголосувати важливий законопроект, а зараз у мене є важлива процедурна пропозиція. Відповідно до статті 154

«Представлення проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік Верховній Раді» Регламенту Верховної Ради я пропоную запросити до парламенту сьогодні на представлення проекту Державного бюджету керівника одного з головних розпорядників бюджетних коштів, а саме Офісу Генерального прокурора. Заодно, друзі, ми дізнаємося, хто зараз очолює Офіс Генерального прокурора, бо це абсолютно нікому невідомо, і так бути не може.

Тому прошу поставити на голосування пропозицію про запрошення. Нехай прийдуть з доповіддю щодо бюджету, щодо бюджетного процесу відповідно до Регламенту Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Сірко – з процедури. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Шановний пане спікере, звертаюся до вас з проханням дати доручення Комітету з питань транспорту та інфраструктури провести засідання, на якому ми розглянемо питання пошуку додаткових коштів для військових та поповнення бюджету, під час представлення проекту Державного бюджету на наступний рік.

Тож просимо дати нам можливість провести засідання Комітету з питань транспорту та інфраструктури, не чекаючи закінчення пленарного засідання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи правильно я зрозумів: дати дозвіл на проведення засідання комітету під час пленарного засідання? За це має проголосувати зал 226 голосами, я так не можу зробити.

Шановні колеги, два комітети просять про таке доручення.

Спочатку я поставлю на голосування пропозицію про надання дозволу на проведення засідання Комітету з питань транспорту та інфраструктури, а потім – Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Ставлю на голосування пропозицію про надання дозволу на проведення засідання Комітету з питань транспорту та інфраструктури одночасно з пленарним засіданням. Прошу голосувати.

«За» – 152.

Рішення прийнято, бо це була ініціатива комітету.

Так само ініціює Комітет з питань правоохоронної діяльності.

Ставлю на голосування пропозицію про надання дозволу на проведення засідання Комітету з питань правоохоронної діяльності одночасно з пленарним засіданням. Прошу голосувати.

«За» – 168.

Рішення прийнято.

Колеги з комітетів, займіться своєю роботою.

Шановні народні депутати, переходимо до представлення Кабінетом Міністрів України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» ([№ 16000](#)).

Згідно з частиною третьою статті 154 Регламенту Верховної Ради питання розглядається за процедурою повного обговорення.

Відповідно до положень Регламенту, а також пропозицій Комітету з питань бюджету Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп узгоджена така процедура розгляду цього питання: представлення проєкту бюджету міністром фінансів – до 15 хвилин; відповіді міністра фінансів на запитання народних депутатів – до 15 хвилин; доповідь голови Комітету з питань бюджету – до 5 хвилин; відповідь на запитання народних депутатів – до 4 хвилин; виступи представників депутатських фракцій і груп – до 24 хвилин (по 3 хвилини на виступ); виступи народних депутатів – до 6 хвилин (по 3 хвилини на виступ); оголошення про припинення обговорення та повідомлення про кількість промовців, які записалися на виступ; заключне слово міністра фінансів та голови комітету – до 6 хвилин (по 3 хвилини на виступ). Усього – до 75 хвилин.

Шановні народні депутати, для представлення проєкту... *(Шум у залі)*. З процедури? Артуре Володимировичу, що у вас з процедури?

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, хотів би звернути вашу увагу, що представлення проєкту Державного бюджету починається з порушення, і це неправильно. Адже згідно з Регламентом Верховної Ради України уряд має подати проєкт бюджету до 15 вересня, це правильно, але не менш ніж за чотири дні до його представлення, щоб народні депутати могли з ним ознайомитися. Звичайно, ми розуміємо, що монобільшість ніколи не читає документи, і це сьогодні з'ясувалося не один раз, але ми читаємо від корки до корки.

У мене велике прохання до уряду подавати документи до Верховної Ради завчасно, щоб ми могли прочитати. Бо, на жаль, цей проєкт бюджету містить багато корупції, і ми її вже знайшли.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, для представлення проєкту Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» запрошується міністр фінансів України Сергій Михайлович Марченко. До 15 хвилин, Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! Перш ніж я перейду до представлення проєкту Державного бюджету на 2027 рік, хотів би зупинитися на поточному стані справ та окреслити передумови, в яких ми готували головний фінансовий документ країни на наступний рік.

Отже, передусім ми передбачаємо в цьому бюджеті продовження війни з російською федерацією у 2027 році. Ми бачимо, що зараз ситуація ускладнюється, інтенсифікація бойових дій та цілодобовий терор цивільного населення продовжується. Попереду – опалювальний сезон і відповідні наслідки та ризики, пов'язані з цим, руйнування енергетичної інфраструктури та нестача засобів ППО. Уже зараз констатуємо недостатність сил і засобів сектору безпеки і оборони. Міністерство оборони потребує додатково 27 мільярдів доларів США, і це тільки до кінця 2026 року. Крім того, ми вже бачимо зменшення надходжень до бюджету через ускладнення роботи бізнесу. На це вплинули постійні обстріли, знищення складських приміщень та логістичних маршрутів, блокування портів. Через це очікується недовиконання планів Державної податкової служби до кінця цього року на 70 мільярдів гривень.

Водночас у нас потенційно може бути криза ліквідності. Дякую вам за сьогоднішнє успішне голосування в першому читанні проєктів законів про оподаткування посилок. Це дасть нам змогу як мінімум отримати певний перепочинок, якщо законопроєкти будуть проголосовані в цілому. Знову-таки ми маємо спільно виконувати взяті на себе зобов'язання. Я вдячний, що ви підтримуєте уряд у цьому напрямі.

На наступний рік у нас залишається непокритою фінансова потреба у 32,6 мільярда доларів США. Це вже озвучена цифра, над якою ми наразі працюємо.

Що ми робимо як уряд? Ми ведемо з нашими ключовими партнерами перемовини щодо залучення міжнародної фінансової допомоги для покриття дефіциту бюджету. Головне і найперспективніше джерело – це робота із замороженими російськими активами та можливі напрями їхньої сек'юритизації. Крім того, ми проводимо роботу щодо можливості структурування так званого *Extraordinary Revenue Acceleration Loans-2*.

Однак ми працюємо не лише із зовнішніми джерелами, а й з внутрішніми. Активізується робота міжурядової групи щодо детінізації економіки, до якої залучені всі фіскальні органи: ДПС, митниця, БЕБ, Держфінмоніторинг, які мають забезпечити приріст доходів завдяки заходам щодо детінізації.

Ми також маємо імплементувати директиви ЄС щодо оподаткування, що, зокрема, стосується систем ПДВ.

Крім того, починаючи з 2022 року ми забезпечуємо стабільне знаходження коштів міжнародної фінансової допомоги. На слайді ви можете побачити, що за цей період ми залучили досить суттєвий ресурс зовнішньої допомоги до бюджету України. Протягом 2025–2026 років потреба залишається стабільною і фактично не зменшується, а на наступний рік обсяг зовнішнього фінансування передбачено на рівні 52,6 мільярда доларів США. Щодо 20 мільярдів уже є розуміння та джерела покриття, а щодо 32,6 мільярда – ведемо перемовини з партнерами, про що я оголосив на початку. Ключове питання – забезпечити ці кошти вчасно, тому тут потрібна спільна робота уряду і парламенту.

Коротко зупинюся на структурних проблемах. Як зазначено на слайді, ми маємо суттєво негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами. До початку повномасштабного вторгнення воно становило мінус 2 мільярди доларів США, зараз – 73 мільярди доларів США. Тому заходи уряду щодо захисту вітчизняного виробника та стимулювання експорту мають бути спрямовані на підтримку не словами, а діями.

Тож я знову наголошую: заходи щодо обмеження товарів, що пересилаються у малих посилках, спрямовані саме на підтримку вітчизняного виробництва та бізнесу. Ми маємо працювати над цим, роблячи всі необхідні кроки.

Щодо макроекономіки наступного року. Передбачається зростання ВВП на рівні 1,3 відсотка, інфляція – 8 відсотків, середньорічний індикативний курс гривні – 47,1 гривні за долар США. Доходи державного бюджету заплановані на рівні 5 трильйонів 648 мільярдів гривень, що на 450 мільярдів більше, ніж у поточному році. Ці доходи ми прогнозуємо насамперед за рахунок грантової підтримки. Крім того, закладені кошти на формування страхового фонду на випадок втрат бізнесу через обстріли, а також надходження від оподаткування цифрових платформ та посилок.

У розділі адміністраторів ми бачимо й очікуємо активної роботи Державної митної служби щодо доходів. Митні платежі прогнозуються в сумі понад 1 трильйон гривень, що на 162 мільярди більше порівняно з поточним роком.

Щодо Державної податкової служби. Прогнозується зниження доходів на 79 мільярдів гривень через зниження ділової активності та зарахування з 1 липня військового збору до спецфонду.

Крім того, хочу зазначити, що зменшується плановий показник спрямування коштів від прибутку Національного банку України на 97 мільярдів гривень порівняно з цим роком.

Щодо видатків державного бюджету. Видатки плануються на рівні 7 трильйонів 272 мільярди гривень, що на 865 мільярдів гривень більше порівняно з плановим показником.

Оборонні видатки становитимуть 67,2 відсотка усіх видатків державного бюджету. У цілому на сектор безпеки і оборони припадають найбільші видатки, і це буде 4 трильйони 885 мільярдів гривень, приріст – 518 мільярдів гривень

порівняно з цим роком. Відсоток оборонних видатків становитиме 43,8 відсотка валового внутрішнього продукту. Як бачите на слайдах, цей графік постійно зростає під час війни.

Далі щодо структури. На грошове забезпечення військовослужбовців та інших працівників сектору безпеки і оборони ми передбачаємо 1 трильйон 800 мільярдів гривень, плюс 338 мільярдів порівняно з поточним роком. На закупівлю озброєння та військової техніки – 2 трильйони 300 мільярдів гривень.

Наступний слайд. Це підтримка економіки, додаткові робочі місця, податки та ресурс для оборони. На стимулювання економіки передбачено 96 мільярдів гривень, що на 46 мільярдів більше, ніж у цьому році. Насамперед ідеться про створення страхового фонду і продовження роботи ключової програми підтримки економіки «Доступні кредити 5–7–9 %». Компенсацію за цією програмою передбачено в обсязі 19 мільярдів гривень.

Наступний слайд – це, як я вже зазначав, страховий фонд військових ризиків. На його формування передбачено 67 мільярдів гривень у разі підтримки парламентаріями законопроектів щодо підвищення відповідних податків.

Для підтримки аграріїв додатково закладено 7 мільярдів гривень, які буде спрямовано на різні програми допомоги фермерам, гранти та інші напрями, зокрема 1,7 мільярда гривень – на гуманітарне розмінування.

Уперше за час повномасштабного вторгнення ми поступово відновлюємо дорожній фонд, на який закладено 53 мільярди гривень. На програми житлової політики передбачено близько 85 мільярдів гривень, ви можете побачити це на слайді. Це програма «Оселя», компенсація за житло ветеранів та інші. Зокрема на компенсацію втраченого житла внутрішньо переміщених осіб за програмою «Відновлення» виділено 24 мільярди гривень.

На підтримку енергетики передбачено 100 мільярдів гривень. Кошти буде спрямовано насамперед на продовження планів стійкості, відновлення пошкоджених об'єктів, на нові програми щодо доплати енергетикам – 700 мільйонів гривень, на підтримку вугільної галузі, проекти з енергоефективності. Варто зазначити, що з метою захисту об'єктів ми знижуємо нормативи відрахування дивідендів. Завдяки цьому вже поточного року енергетичні компанії матимуть змогу спрямувати 19,5 мільярда гривень вивільненого ресурсу на захист енергетичних об'єктів.

Наступний слайд – це публічні інвестиції, обсяг яких становитиме 116 мільярдів гривень. Основними напрямками, як ви бачите на слайді, є транспорт, розвиток регіонів, освіта та охорона здоров'я.

Окремий пріоритет – соціальний захист. На нього передбачено понад 540 мільярдів гривень, що на 73 мільярди гривень більше, ніж у 2026 році. Зокрема, майже 293 мільярди гривень – це трансфер Пенсійного фонду, 135 мільярдів гривень – соціальні виплати та допомога для понад 3 мільйонів отримувачів та інші соціальні видатки.

Окремо ми виділяємо соціальні фонди. Як бачите, їх у нас три. Бюджет Пенсійного фонду становить 1 трильйон 300 мільярдів гривень. Суттєво зростає

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. Загалом ми показуємо все, щоб повністю продемонструвати публічні фінанси.

Важливий і надзвичайно пріоритетний напрям – підтримка внутрішньо переміщених осіб, на фінансування яких передбачено 83 мільярди гривень. Зокрема 40 мільярдів – на виплату допомоги на проживання, 11,5 мільярда – на компенсацію за знищене житло, 12 мільярдів гривень – на інші заходи з підтримки ВПО.

На допомогу ветеранам передбачено 20 мільярдів гривень, на 3 мільярди більше, ніж у цьому році.

Продовжується підтримка освіти, на неї виділено ресурс 329 мільярдів гривень, що на 51 мільярд гривень більше порівняно з видатками поточного року. Зокрема, закладено зростання заробітних плат педагогічних працівників. На наступному слайді ви можете побачити, яким чином відбуватиметься це зростання. Якщо в 2025 році заробітна плата педагогів становила 16,6 тисячі гривень, то вже з початку 2027 року буде 27,3 тисячі гривень, тобто приріст становитиме 65 відсотків.

Охорона здоров'я продовжує бути пріоритетом уряду: загальний ресурс – 293 мільярди гривень. Зокрема, фінансування Програми медичних гарантій зросте на 33,5 мільярда гривень, а централізованої закупівлі ліків – на 5,6 мільярда гривень. Буде продовжено програму скринінгу здоров'я населення, медичні послуги ветеранам та інші ініціативи, започатковані в бюджеті цього року. На оплату праці медичних працівників передбачені достатні кошти, щоб забезпечити зарплату лікарям не менше 30 тисяч гривень, а іншим медичним працівникам – 20 тисяч гривень.

Спорт також буде підтримано: обсяг видатків на нього становитиме 7 мільярдів гривень, зокрема започатковано нові ініціативи для допомоги спортсменам у 2027 році.

Ми підтримуємо наших дипломатів. На підтримку дипломатичних працівників додатково передбачено 3 мільярди гривень, що становить майже 30 відсотків приросту до поточного бюджету, щоб вони могли виконувати свої функції. Ідеться про компенсацію їхніх витрат.

На підтримку регіонів передбачається величезний ресурс. Ми вважаємо, що 134 мільярди гривень приросту видатків на регіональну політику – це ресурс, який дозволить регіонам виконувати зазначені зобов'язання. На плани стійкості – 60 мільярдів гривень, додаткова дотація на прифронтові території – 30 мільярдів гривень. Уперше з 2022 року окремо передбачені видатки на компенсацію різниці в тарифах. Ми хотіли б, щоб ця програма дозволила максимально закрити питання боргів перед енергетичними компаніями. У цілому власний ресурс місцевих бюджетів зросте на 60 мільярдів гривень, загальний ресурс з урахуванням горизонтального вирівнювання становитиме 1 трильйон гривень.

Загалом, як саме ми фінансуватимемо бюджет, ви можете побачити на слайдах: це зовнішні та внутрішні запозичення, а також погашення державного боргу. Державні запозичення передбачаються на рівні 2,4 трильйона гривень. Дефіцит державного бюджету зростає на 3-відсоткові пункти і порівняно з цим роком становитиме 15 відсотків ВВП. Державний борг у нас зростає під час війни, що пояснюється необхідністю запозичень.

Я хочу попросити вашої підтримки. Ми вважаємо, що має бути конструктивна робота уряду й парламенту. Прошу парламент взяти до розгляду цей проєкт бюджету. Він складний, але спільно ми знайдемо спосіб його виконання.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Сергію Михайловичу.

На жаль, не вистачило часу для повноцінної презентації, але, можливо, під час відповідей на запитання ви зможете дорозкрити основні моменти проєкту бюджету на 2027 рік.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до міністра фінансів України. Нагадую, 1 хвилина – на кожне усне запитання та по 2 хвилини – на відповідь.

Наливайченко Валентин. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Передайте, будь ласка, слово Івану Григоровичу Кириленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко. Будь ласка. Звільніть, будь ласка, міністра.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Я прошу звільнити міністра і дати можливість переговорити з ним.

Відновіть мій час з нуля, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поставте час спочатку Івану Григоровичу, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Пане міністре, одне запитання і побажання. Ворога можна перемогти тільки технологічно, тільки інноваційно, іншого виходу в нас немає. Ні ресурсно, ні будь-яким іншим чином, ви правильно сказали, у нас

можливості немає. На нашу нещасну науку знову буде вдесятеро менше в бюджеті, ніж передбачає базовий закон?

І побажання. Знаєте, чому у вас такий спротив у залі щодо деяких законопроектів? Кілька місяців тому ви запропонували депутатам увійти до десятків робочих груп для проведення переговорів з Європейським Союзом щодо відкриття переговорних кластерів і таке інше. Депутати долучилися до цих робочих груп. Чи відбулося бодай одне засідання хоча б однієї робочої групи і запросили туди хоч якогось депутата? Я такого не чув. Один віцепрем'єр, який був перед вами, провів переговори, щось попідписував, і нам у зал «викотили» пів сотні законопроектів – голосуйте.

Кінчайте цю практику. Верховна Рада – не каналізаційний колектор. Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Іване Григоровичу, дякую за ваше запитання. Насамперед хочу сказати, що в нас дійсно немає іншого варіанта, окрім як знаходити рішення технологічно, зокрема шляхом залучення наукових кадрів. У проєкті бюджету на наступний рік для підтримки наукових досліджень, науково-технічних розробок заплановано видатки в обсязі 24,2 мільярда гривень. Це означає приріст на 120,7 відсотка порівняно з 2026 роком. Зокрема за загальним фондом передбачено 19,7 мільярда гривень, а також є кошти за спеціальним фондом. Отже, серед пріоритетів і оборонка, і інші засоби.

З приводу роботи в комітетах з народними депутатами щодо відкриття кластерів та інших наших зобов'язань. Ми як уряд і Міністерство фінансів зокрема максимально зацікавлені в тому, щоб ви як народні обранці спільно розділяли з нами цю відповідальність, тому в нас немає іншого варіанта, ніж залучати вас у тому числі до перемовних процесів.

Прикладом такої роботи є ратифікація угоди про отримання макрофінансової допомоги, так званого кредиту Європейського Союзу в розмірі 90 мільярдів євро. Я вдячний, що депутати ратифікували цю угоду. Це дозволило нам залучити ці кошти. Там були передбачені відповідні умови, і це означає, що тепер ми спільно з вами маємо ці умови виконувати.

Щодо перемовин про кластери. Немає жодного сумніву, що без підтримки парламенту нам буде складно переконати європейських колег надати нам більш практичні можливості та умови вступу до ЄС. Це стосується ключових секторів економіки України, зокрема аграрного. Тож думаю, ми будемо вас активно залучати до цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Сергію Михайловичу, насправді сьогодні не можна було представляти проєкт бюджету, оскільки ми ще абсолютно точно не встигли його прочитати. Те, що відбувається в залі, є неприпустимим, не можна так ставитися до народних депутатів, які виконують свої функції.

У мене загалом таке питання. Прем'єр-міністр пан Корецький говорив, що цей бюджет побудований за принципом жорсткої економії. Проте, крім витрат на військових, я жорсткої економії поки не побачила. Продемонструйте по розпорядниках, які принципи жорсткої економії застосовано, і конкретно по кожному з них які статті ви не задовольнили, виходячи із їхніх звернень. Тобто покажіть, будь ласка, найголовніше – де саме зекономили.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую, Ніно Петрівно, за ваше слушне зауваження. Дійсно, бюджет не простий. Ми готові поділитися з вами інформацією в розрізі кожного головного розпорядника, яким був бюджетний запит і якою мірою він задоволений. Незадоволені повною мірою бюджетні запити жодного органу державної влади, жодного міністерства, це я вам гарантую. Тому що потреби, які є в міністерствах і відомствах щодо формування їх політики, ми не можемо задовольнити з багатьох причин.

Якщо подивитися на загальний обсяг потреби в зовнішньому фінансуванні, як я вже зазначав, це дуже важливо, – ця цифра становить 52,6 мільярда доларів США і залишається незмінною. Тобто ми говоримо про те, що наші внутрішні можливості вичерпні, обмежені. Ми не можемо розраховувати на суттєвий приріст доходів з причин, які я зазначив у своєму виступі, – це і руйнування енергетичної, логістичної інфраструктури, і ритейлу. Однак, з іншого боку, ми не можемо також розраховувати, що наші партнери це перекриватимуть.

Тож бюджетом ніхто не задоволений. Повірте, у нас були дуже складні дискусії в уряді. Не тільки бюджет оборонного сектору не забезпечений повною мірою. Бюджет кожного відомства не забезпечений повністю, але ми маємо виходити з балансів, з інтересів. Думаю, ключове завдання – мати збалансований бюджет. Цей бюджет збалансований і реалістичний до виконання. Ми готові з вами попрацювати й показати, де саме і кому ми зрізали чи зекономили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мазурашу Георгій. Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Сергію Михайловичу, запитання від наших з Президентом виборців, які тримають фронт на передовій.

Перше. Яке ваше ставлення до застосування нульового розмитнення для учасників бойових дій? Або якщо, як щойно сказали, у нас забагато «лівих» УБД, то хоча б для тих ветеранів, які зазнали поранень, захищаючи Вітчизну? Яка ваша позиція щодо цього?

Друге. Яке ваше ставлення до індексації виплат для військових, зокрема із застосуванням механізму державних облігацій? Це можливо зробити, важливо індексувати виплати для військових.

Третє. Яке ваше ставлення до обмеження максимальних зарплат у держсекторі десятима мінімалками? У проєкті бюджету на 2026 рік навіть спікер і голови деяких ключових комітетів підтримували поправки з такою позицією – обмежити максимальні зарплати в держсекторі хоча б на час воєнного стану десятима мінімалками.

Будь ласка, дайте відповіді на ці три запитання.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за ваші запитання.

З приводу нульового розмитнення для пільгових категорій, у тому числі для ветеранів. Я не прихильник будь-яких пільг, бо вони створюють диспропорцію економічного розвитку і проблеми іншого характеру, коли ними користуються не ті, хто має їх отримати, а ділки, які використовують це як схему. Тому для ветеранів краще передбачити цільові програми підтримки, щоб вони мали можливість забезпечити себе тими засобами, яких вони потребують, і про це йдеться в бюджеті.

Щодо облігацій. Ми обмежені в частині випуску облігацій і зараз можемо запозичувати тільки для того, щоб погашати ті облігації, які випустили в попередній період часу. Наші можливості внутрішнього ринку обмежені, ми дійшли до ліміту ще в 2025 році. Зараз цей механізм існує тільки для обслуговування раніше випущених облігацій. Тому додатково залучати кошти немає змоги. Окрім зовнішнього ресурсу розраховувати на внутрішній ресурс, на жаль, ми не можемо.

Щодо обмеження виплат у державному секторі. Я не прихильник будь-яких обмежень, заробітна плата в будь-якій сфері має бути справедливою. Якщо ви створите умови, штучно обмеживши заробітні плати, це призведе до того, що прийдуть некомпетентні й непрофесійні люди, які, можливо, будуть схильні до корупційних проявів у своїх діях. Тож заробітна плата має бути достатньою для того, щоб державні службовці, працівники органів влади мали можливість виконувати свої функції у повному обсязі. Зарплата має бути справедливою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна Констанкевич. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Пане міністре, дякую вам за представлення проєкту бюджету, за ваші думки. У мене три короткі запитання.

Перше запитання. Ви говорите про справедливі зарплати. Чи передбачається наступного року збільшення виплат на зарплати військовим?

Друге запитання. Було анонсовано збільшення зарплат працівникам культури, яке ми трактуємо як питання нашої національної безпеки. Чи буде це збільшення, як передбачалося, на 70 відсотків?

Третє запитання. Скажіть, будь ласка, чи будуть переглянуті до справедливого врегулювання пенсії там, де вони зашкалюють, – по 300 тисяч гривень, як ми чули, у прокуратурі і судові виплати по 200 тисяч? Особливо коли 90 відсотків пенсіонерів отримують пенсійне забезпечення в межах 10 тисяч гривень?

Будь ласка, ще раз прокоментуйте питання справедливого підходу до пенсій і зарплат.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую вам за ваші запитання. Вони досить критичні й важливі.

Ваше перше запитання з приводу військових. Ми передбачили достатній ресурс у бюджеті на 2027 рік, щоб забезпечити справедливі виплати військовослужбовцям з урахуванням рішень, прийнятих цього року щодо збільшення видатків. Зокрема, на грошове забезпечення військовослужбовців загалом по сектору буде спрямовано 1,8 трильйона гривень, це плюс 338 мільярдів гривень. Це дозволить профінансувати всі реформи і заходи, реалізовані цього року.

Щодо оплати праці у сфері культури. Так, дійсно, було прийнято рішення, що працівники закладів культури мають також отримувати достойну заробітну плату. Тож у бюджеті на цей рік передбачені достатні кошти в органах місцевого самоврядування для його реалізації. Якщо вони будуть не в змозі його виконати, наприклад, на прифронтових територіях тощо, у нас є окремі трансферти, якими ми допомагатимемо місцевим бюджетам забезпечити реалізацію цього рішення повною мірою.

З приводу несправедливості в частині пенсій. На жаль, я з вами згоден, але в чому полягає проблема? У тому, що навіть якщо ми штучно законом обмежуємо пенсії, суди все одно ухвалюють рішення, які ми зобов'язані виконувати. Ми розуміємо: навіть обмеживши пенсії зараз, прийде час, коли їх відсудять. Більше того, я вважаю, що нам треба знайти ширший суспільний консенсус. Недостатньо прийняти закон, потрібно, щоб була відповідна судова практика і розуміння його справедливості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Пане міністре, у бюджеті на 2027 рік ви пропонуєте прожитковий мінімум 3 тисячі 559 гривень – це менше 120 гривень на день. Поясніть українцям, як за ці гроші оплатити комунальні

послуги, купити їжу та ліки? Чи готові ви особисто прожити на 3 тисячі 559 гривень хоча б один місяць? Якщо ні, чому держава продовжує називати прожитковим мінімумом суму, на яку фізично неможливо прожити?

МАРЧЕНКО С.М. Дякую. Дійсно, прожитковий мінімум в Україні на сьогодні не відповідає фактичному прожитковому мінімуму. У нас з вами триває дискусія, як можна змінити цю ситуацію, що потрібно зробити. Передусім потрібно відв'язати від прожиткового мінімуму інші виплати, оскільки для нас це, по суті, розрахунковий показник. Звичайно, на таку суму можна лише виживати, та й це, напевно, неможливо. Він не відповідає дійсності, і ми робимо послідовні кроки, щоб відв'язати виплати від цього показника. Більше того, постійно реформатуємо виплати і створюємо умови для їх збільшення. Однак цей процес потребує підтримки з боку парламентаріїв, оскільки не завжди заходи, які пропонуються, знаходять належну підтримку в парламенті.

Тож ключове завдання – відв'язати виплати від прожиткового мінімуму. Тоді нам буде простіше показати його фактичний розмір і на нього орієнтуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Останнє запитання – Роман Грищук. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Сергію Михайловичу, вітаю! Перше моє запитання щодо бюджету освіти, зокрема безпечного освітнього простору. У проєкті бюджету на 2027 рік я бачу нову програму щодо укріттів у дитячих садочках. Це дійсно потрібно. Однак моє запитання стосується закладів середньої освіти, зокрема шкіл. Уже кілька років поспіль діє державна субвенція на будівництво таких укріттів, і деякі міста активно користуються цією програмою. Однак Київ останні три роки не подавав заявки на цю субвенцію. Як результат – маємо недобудовані укріття в школах. Розкажіть, що з бюджетом на укріття? Це перше запитання.

Друге запитання. Як цього року зміниться заробітна плата педагогів у закладах середньої освіти порівняно з минулим роком?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання.

У нас є окремий слайд щодо заробітних плат педагогічних працівників. Як я зазначав, у середньому заробітна плата на 2027 рік передбачена на рівні 27 тисяч гривень, приріст до 2025 року – 65 відсотків. Ми вважаємо, що поступове зростання, насамперед на 50 відсотків у цьому році, забезпечено і на наступний рік. Плюс додатково ми індексуємо ще на 10 відсотків зростання зарплат педагогічних працівників, починаючи з 1 січня 2027 року.

Щодо укріттів. На їх облаштування передбачено 3,7 мільярда гривень, зокрема в школах – 3 мільярди гривень. Звичайно, цих коштів деякою мірою

недостатньо саме в тих містах, де це питання зараз є найкритичнішим. І ми вважаємо, і ви справедливо зазначаєте, що місто Київ має достатньо коштів власного бюджету, щоб не розраховувати на підтримку з державного бюджету, тому що ми традиційно з 2023 року підтримували прифронтові громади. Зараз школи у прифронтових громадах та їх великих містах тією чи іншою мірою забезпечені укриттями, освітній процес там відбувається офлайн, тому діти мають змогу ходити до школи.

Не у всіх громадах це забезпечено, і в тому числі в громаді міста Києва ситуація з укриттями залишає бажати кращого. Знову-таки, я думаю, це спільна робота держави і органів місцевого самоврядування. Ми готові надати необхідну підтримку місту Києву, щоб це забезпечити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Михайловичу, дякую за виступ та відповіді на питання. Займайте, будь ласка, своє місце.

Запрошую для доповіді голову Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Роксолану Андріївну Підласу, до 5 хвилин. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Олександрє Сергійовичу. Шановні колеги, шановні українці, які дивляться нас онлайн! Передусім відповідно до закону я маю вас поінформувати, що уряд вчасно подав проєкт Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» до Верховної Ради України. Проєкт відповідає вимогам Бюджетного кодексу України. Це вже шостий бюджет повномасштабної війни, і він знову більший за попередній.

Витрати Державного бюджету на 2027 рік, які включають видатки, надання кредитів з бюджету та погашення державного боргу, плануються в обсязі понад 8 трильйонів гривень. Це в чотири рази більше, ніж до повномасштабного вторгнення. За ці роки подорожчала війна: зараз вона коштує 190 мільйонів доларів на день, тоді як у 2022 році коштувала лише 116 мільйонів доларів на день.

Водночас власні ресурси держави (це доходи без грантів, які надають нам міжнародні партнери, внутрішні запозичення і приватизація) не зростають, на жаль, такими темпами, як витрати. Власні ресурси становитимуть близько 3,7 трильйона гривень. Різниця – 4,3 трильйона гривень, і її треба буде покрити за рахунок міжнародної допомоги.

Видатки бюджету, як уже сказав міністр, становитимуть більше 7 трильйонів гривень. Національна безпека і оборона були і залишаються головною статтею видатків бюджету. Це дві третини всіх видатків і майже на 12 відсотків більше, ніж затверджено на 2026 рік червневими змінами до бюджету, за які ми голосували.

Варто прокоментувати структуру цих оборонних видатків, тому що понад третину цих коштів – 1,7 трильйона гривень – становлять цільові європейські гроші на озброєння та військову техніку. Вони обліковуються у спеціальному фонді державного бюджету, але можуть надходити і в натуральній формі, тобто як зброя або боєприпаси, які передаються в Україну.

Крім військових видатків, найбільші цивільні видатки є традиційними для державного бюджету. На першому місці – соціальний захист, а на другому місці, на жаль, – обслуговування державного боргу. Далі йдуть освіта, медицина і підтримка громад та їхньої енергетики.

Джерел покриття бюджету, традиційно для кожного року, є чотири: власні доходи, приватизація, внутрішні запозичення і міжнародна допомога. Ми зможемо детальніше їх обговорити під час запитань, але коротко маю сказати, що власні доходи без грантів плануються на рівні 3,2 трильйона гривень. Це більше, ніж у 2026 році, але треба розуміти, що приріст дають переважно ПДВ, ПДФО та акцизи. Якщо зростання ПДФО пояснюється достатньо просто – за рахунок зростання кількості військовослужбовців, а відповідно і обсягу зарплат, які виплачує держава, то зростання ПДВ та акцизів пояснюється потенційним підвищенням ставок податків, які запрацюють лише в разі голосування Верховної Ради та ухвалення відповідних змін до Податкового кодексу. Це є ризиком для наповнення державного бюджету і потребує обговорення під час підготовки до першого читання.

Хочу нагадати народним депутатам, що до 1 жовтня ви маєте можливість подати свої поправки та пропозиції. Бюджетний комітет їх опрацює і підготує проєкт Державного бюджету на наступний рік до першого читання, і наприкінці жовтня ми розглядатимемо його в залі.

Готова відповісти на ваші запитання.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Роксолано.

Шановні колеги народні депутати, прошу записатися на запитання до голови комітету. Нагадую, що відводиться 1 хвилина – на кожне запитання і 1 хвилина – на відповідь.

Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Передайте, будь ласка, слово моєму колезі Цимбалюку Михайлу.

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». У мене запитання до доповідачки. Озвучте все-таки для народу України та для всіх військових, яке грошове забезпечення й оплату ви пропонуєте їм у 2027 році згідно з проектом. Це перше.

Друге. Яку ви пропонуєте мінімальну пенсію для мільйонів українців, які сьогодні отримують 2 тисячі 600 гривень? Якою вона буде з 2027 року?

Третє. Чи презентуватиме уряд обіцяну пенсійну реформу? До речі, були доручення Президента щодо пенсійної реформи і щодо підвищення грошового забезпечення.

А що з мінімальним прожитковим рівнем? На скільки підвищать? На 300 гривень? Це справді так? Чи покриє це рівень інфляції та зростання споживчих цін?

Наперед дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Дякую за ваше запитання. Воно дуже слухне й дає мені можливість чітко прокомунікувати, що Державний бюджет не встановлює заробітну плату або розмір грошового забезпечення одного військовослужбовця. Це питання не є предметом обговорення під час розгляду проекту Державного бюджету, оскільки воно встановлюється постановою Кабінету Міністрів.

Щодо прожиткового мінімуму. На мою думку, міністр фінансів дуже вдало це прокоментував. Прожитковий мінімум, на жаль, у бюджеті залишається розрахунковою величиною, яка не пов'язана з реальністю. До прожиткового мінімуму прив'язана величезна кількість виплат і зарплат, через що уряд не може його підвищити до фактичного прожиткового мінімуму.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Григорій Мазурашу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Прошу передати слово Дмитру Микиші для наших спільних запитань Роксолані Андріївні.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Роксолано Андріївно, у вашому виступі ви сказали, що значне збільшення доходної частини нашого бюджету забезпечують податки – ПДВ, ПДФО та акциз. Причому щодо ПДФО ви пояснили, а щодо ПДВ і акцизу зазначили, що їх необхідно буде підвищувати. Так-ось, у мене запитання з двох частин.

Перше. Чи враховані уже в даному бюджеті потенційно підвищені ставки ПДВ та акцизу?

Друге. Якщо так, чи враховано тут ПДВ для ФОП, який зараз збурює суспільну увагу?

Чи це закладено в проєкті Державного бюджету на 2027 рік? Будь ласка, дайте відповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Ні, ПДВ для ФОП уряд не закладає до проєкту Державного бюджету, але понад 131 мільярд гривень із запланованих доходів з'являться лише в разі, якщо парламент ухвалить певні закони. Наприклад, якщо збільшить ПДВ на один відсотковий пункт і акцизи на чотири відсоткові пункти. Ми це обговорили, і кожен визначатиметься щодо цього сам.

Крім того, якщо Рада продовжить дію податку на прибуток банків у розмірі 50 відсотків, а Президент підпише закон про оподаткування цифрових платформ, бюджет може отримати 52,5 мільярда гривень. Це вже закладено в бюджет.

Нарешті завдяки закону про посилення бюджет може отримати майже 12 мільярдів гривень, вони вже закладені у ньому. Це, звісно, не враховує транш макрофінансової допомоги, яка надійде в 2026 році, але...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. На жаль, час для запитань вичерпався. Дякую, пані Роксолано.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп. Будь ласка, записуйтеся, хто бажає взяти участь в обговоренні.

Олександр Юрченко, депутатська група «Відновлення України»
Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М. Дякую Сергію Михайловичу, Роксолані Андріївні за виступи.

Шановні колеги, два величезні томи, багато написано, але, як не сумно, тут немає головного – того, що може дозволити нам врятувати і зберегти країну. Тут немає того, що неодноразово обіцяв нам попередній уряд, в якому і Сергій Михайлович працював, але цього не закладено в проєкті бюджету на 2027 рік, – збільшення заробітних плат для військовослужбовців. Цього немає!

Ми збільшуємо виплати окремим верстам населення, працівникам державного сектору, але досі не можемо усвідомити: якщо прийде «єдина росія», не буде ніяких державних зарплат узагалі і нічого не функціонуватиме. Тому нашим головним пріоритетом має стати забезпечення сімей тих, хто ризикує своїм життям і здоров'ям. Гідні заробітні плати військовослужбовців – це мотивація для приєднання до сил оборони нових людей. Чому ми не можемо усвідомити, що це найголовніше?

Бюджет, який не передбачає збільшення заробітних плат військовослужбовців під час війни, не має права на існування, бо ми просто втратимо державу. Ми втратимо її, якщо не надамо захисникам гідного забезпечення – просто для життя. У військових є сім'ї, дружини, діти, яких треба утримувати, які хочуть їсти, яких треба одягти в школу. А ми в бюджеті піднімаємо заробітні плати іншим працівникам держави, але знову забуваємо про найголовніше, про те, що дозволить нам усім вижити, – про зарплати військовослужбовців. Якщо цього не змінити, цей бюджет не має права на існування (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». З позитиву, а він насправді є: уряд вчасно подав проєкт бюджету.

Пане Павле, прем'єрське крісло вже, на жаль, зайняте.

Наступне. Щодо проблем. Ми сподіваємося, що знайдеться голова бюджетного комітету, адже це все-таки представлення проєкту бюджету, і це важливо, зокрема, і для неї.

Щодо видатків. Про дохідну частину ми сьогодні почули, міністр фінансів справді фахово нас поінформував. Дещо ми зрозуміли між рядків, але проєкт бюджету не простий, бо це бюджет держави, що воює.

Однак що насторожує? Звісно, видатки. Сектор безпеки і оборони – тут є збільшення, спасибі за це, але головне – це воїн. Коли міністр фінансів каже про справедливість, це супер. Проте яка справедливість, коли людину забирають з приватного чи іншого сектору, де вона отримує зарплату 200 тисяч гривень і спить вдома, мобілізують, розповідають про виконання конституційного обов'язку захищати державу – і платять 20 тисяч гривень. А хтось у кабінетах на Грушевського вважає, що там більше, бо є доплати. Підіть на нуль і ви отримаєте 100 тисяч. Це основна проблема.

Чому ми боремося за грошове забезпечення? Бо це база. Фахівці знають, що з 20 тисяч гривень рахуються інші виплати в разі поранення чи інших непередбачуваних випадків, і від цієї ж суми залежить майбутнє пенсійне забезпечення.

Коли ми кажемо про справедливість, то треба переглянути мобілізацію і бронювання. Вибачте, у чиновницьких кабінетах не мають сидіти хлопці по 40 років, вони мають піти на фронт, а там нехай працюють наші ветерани, які демобілізувалися з різних причин, як правило, за станом здоров'я, і жінки. Оце буде заміна і вилучення реально тих, кого сьогодні потрібно мобілізувати. Це буде про справедливість.

Наступне. Я погоджуюся: щоб сьогодні знайти фахівця на будь-яку посаду, треба залучати великі кошти на його зарплату. Проте давайте

проглянемо результати антикорупційних органів. Це дало результат? Міністерські зарплати збільшили, а корупція зменшилася? На жаль, ні. Саме тому треба говорити про справедливість.

Шановні колеги, не може людина, яка все життя працювала, отримувати пенсію 2 тисячі 868 гривень, як пропонує уряд у проєкті майбутнього бюджету. Не може! Тож чекаємо на пенсійну реформу, яку обіцяв...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Сергій Вельможний, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, уряд звертає увагу на те, що для виживання нашої економіки в цьому році нам вкрай потрібна підтримка міжнародних партнерів, а для цього ми маємо ухвалити більше 20 законів, які є вимогою МВФ. Ми вдячні нашим партнерам за постійну і стабільну підтримку.

Україна – це героїчні люди, наші захисники та захисниці, які продовжують боронити державу. Без допомоги партнерів ми навряд чи змогли б успішно захищати нашу землю. Проте є інша сторона медалі: ми залежні від чергового кредиту або траншу МВФ. Справжня підтримка має бути і в іншому. Спитайте у виробників аграрної продукції, наскільки легко та дешево зараз вивезти зерно з України. Це вкрай складне завдання, яке потребує величезних коштів. Учора ціна дизельного пального досягла позначки 100 гривень за літр. Це страшна вартість. Рік тому ніхто не міг і уявити, що таке взагалі можливо, однак такі реалії.

Україні та українцям дуже потрібна допомога, але це має бути дієва підтримка на роки. Замість постійних кредитів, ми маємо зробити все, щоб повернути безмитний режим ввезення української продукції до країн Європейського Союзу. Ми маємо отримувати цільове фінансування для створення нових робочих місць із житлом для людей, які втратили власні домівки через війну. Ми маємо захистити українську залізницю, наші порти. Для цього нам вкрай потрібні засоби протиповітряної оборони.

Життя від кредиту до кредиту – це величезний ризик. Якщо ми не отримаємо достатнього фінансування, силам оборони, вчителям і медикам не виплатять заробітної плати. Пенсіонери, люди з інвалідністю, переселенці залишаться без підтримки. Це буде катастрофа.

Тож наше завдання – прийняти такий бюджет, щоб Україна мала можливість достатньо заробляти для забезпечення власних потреб. Це вклад на майбутні десятиліття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Олександр Колтунович, депутатська група «Платформа за життя». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні колеги, шановні наші глядачі, шановні виборці! Ми проаналізували проєкт Державного бюджету на 2027 рік, зокрема сконвертовану результативну частину економічної політики нового Кабінету Міністрів України, яка знайшла відображення в конкретних показниках.

Зверну увагу на окремі виклики.

Перше – це макроекономічний прогноз. Передбачається зростання ВВП плюс 1,3 відсотка на фоні руйнувань у паливно-енергетичному комплексі, електроенергетиці, торгівельній та іншій інфраструктурі, а також через транзитну блокаду експорту, руйнування в гірничо-металургійному та агропромисловому комплексах. На мій погляд, навіть на фоні низької бази порівняння, ми все одно матимемо суттєве падіння, зважаючи на ці бюджетоутворюючі галузі. Тому макроекономічний прогноз, напевно, має бути скоригований у бік покращення.

Тепер щодо номінального збільшення всіх показників бюджету. Я хотів би, щоб ми всі зважали на інші параметри, з якими вони мають кореспондуватися і корелювати. Це, наприклад, індекси цін виробників промислової, будівельної або аграрної продукції. Подивіться, яка промислова інфляція, і тоді ви розумітимете невідповідність темпів зростання цих параметрів і показників, які закладені в проєкті бюджету.

Другий дуже важливий блок – це пролонгація інфляційно-девальваційних процесів. Незважаючи на те, що заявлена і прогнозована інфляція на наступний рік становить 8 відсотків, а девальвація національної грошової одиниці – до 48 гривень за долар, це все одно породжує досить серйозний інфляційний шок для кінцевих споживачів.

Між іншим, хочу звернути увагу Національного банку України, що їхня політика інфляційного таргетування має бути також скоригована. Якщо в нас прогнозна інфляція 8 відсотків, то облікова ставка точно не має бути 15,5 відсотка.

Третій, найважливіший момент, на який я традиційно звертаю увагу, – це те, що 67 відсотків видатків у нас покриваються за рахунок трансфертів ЄС, зовнішніх і внутрішніх запозичень. Це ключові цифри бюджетної неспроможності України без зовнішньої фінансової підтримки. Конкретні дані, наведені в додатках 2 і 3, свідчать про це, тому не зупинятимуся на них. Єдине, на що додатково зверну увагу, що країна, яка воює, в умовах дії воєнного стану витрачає майже 1,2 трильйона гривень на обслуговування і погашення попередніх боргів. Це великі цифри, тому, думаю, ситуація з реструктуризацією має бути виправлена.

На завершення хочу звернути увагу, що наша група традиційно подасть поправки щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб, щодо перегляду соціальних стандартів та розвитку промислового виробництва в Україні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Ігор Молоток, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

МОЛОТОК І.Ф., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець).* Добрий день, шановні колеги, шановна головуєча! Ми розглядаємо проєкт Державного бюджету України на 2027 рік. Документ зареєстрований вчасно, що в ці складні часи дуже важливо. На перший погляд, він збалансований, однак ми розуміємо, що не застраховані від падіння ВВП. Його прогнозують через проблеми з продажем зернових, які постали перед нашою державою та аграріями. Щоденне руйнування підприємств також може призвести до цього, але, очевидно, що поки триває війна, бюджет держави має бути насамперед спрямований на забезпечення оборони. Це дуже важливо.

У проєкті бюджету на сектор безпеки і оборони закладено 4 трильйони 885 мільярдів гривень, що майже на 11 відсотків більше, ніж у 2026 році. На мою думку, у воєнний час для нас це дуже важливо. Можна казати також про підтримку регіонів і громад. Це критично важливо для моєї рідної прикордонної Сумщини, тому що там повітряна тривога може тривати від 18 до 20 годин на день, і це надзвичайно тяжко для нашого населення.

Дуже позитивна ситуація щодо відновлення дорожнього фонду. Ми бачили, що цей фонд існував, а після того, як його скасували, дороги ремонтували за рахунок резервного фонду, а це неможливо. Зараз на нього закладено 25 відсотків, це майже 52,8 мільярда гривень. Дуже важливо, що з них 34,2 мільярда виділено на державні дороги, а 8,5 мільярда – на місцеві. Не можна применшувати важливість місцевих доріг, особливо у прифронтових громадах, тому що це насамперед евакуація населення, вивезення поранених тощо.

Група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме цей проєкт бюджету. Ми стежитимемо між першим і другим читаннями за всіма ситуаціями, які відбуватимуться.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгій Мазурашу, фракція «Слуга народу».

МАЗУРАШУ Г.Г. Олександр Сергійовичу, прошу передати слово для принципового виступу колезі по фракції Олександр Качурі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Качура. Будь ласка.

КАЧУРА О.А. Сумщина. Дуже прикро, що в залі парламенту країни, яка воює, присутні менше 10 народних депутатів під час розгляду найважливішого документа. Ось він у мене в руках.

Міністр фінансів уже кудись пішов, я так розумію, пити каву.

Однак незважаючи на те, що тут залишилося так мало колег, я хочу вам розповісти. Зараз я звертаюся насамперед до українців і, звісно, до керівництва нашої держави. Вони повинні це почути. Коли я був на базарі цими вихідними, то побачив те, чого не було з 1990-х років: в одному ящику стоять нормальні помідори та огірки за нормальною ціною, а в іншому, поряд – те гниле, що раніше просто викидали. Пенсіонери змушені порпатися в тих ящиках, тому що їхня мінімальна пенсія на сьогодні – 2 тисячі 595 гривень. Скажіть, будь ласка, хто з присутніх колег, можливо, представники Міністерства фінансів, готовий прожити на цю суму? Думаю, за ці гроші можна лише декілька разів пообідати в їдальні Верховної Ради.

Ось подивіться на цей документ. Я хочу, щоб усі українські пенсіонери знали: у проєкті бюджету закладено збільшення пенсій на плюс-мінус 11 відсотків. Тобто ви отримуватимете на 300 гривень більше. Скажіть, будь ласка, за 2 тисячі 800 гривень можна вижити чи ні? Москалі не знищили всіх наших пенсіонерів, то давайте ми доб'ємо їх таким підходом до формування пенсійного забезпечення.

Я вже мовчу про те, що нам тут сьомий рік поспіль розповідають: скоро розробимо реформу і підхід до формування прожиткового мінімуму зміниться. Проте нічого не змінюється, все лише гіршає, гроші втрачають свою цінність, люди просто перебувають за межею бідності – і ніякої відповіді чи просвіту.

Дайте хоча б світло в кінці тунелю! Скажіть, що ми зараз напрацьовуємо варіант, який забезпечить справедливі пенсії. А тут щойно колега з трибуни говорила, що в одних пенсія може бути 300 тисяч гривень, а в інших – 2 тисячі 595 гривень. То де справедливість у нашій країні?

Давайте згадаємо: у Конституції визначено, що Україна – соціальна держава. То, можливо, нам треба не цей бюджет розглядати, а викреслити це з Конституції України? Давайте змінювати Конституцію.

Я звертаюся до уряду та політичного керівництва нашої держави з вимогою змінити цей підхід, інакше ми просто зробимо так, що наші пенсіонери помруть від голоду. Запам'ятайте ці слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні українці, на одній з нещодавніх зустрічей у парламенті Прем'єр-міністр уряду Зеленського сказав, що в нашій країні катастрофічна ситуація з грошима. Тому в опозиції виникли всього два запитання.

Перше. Яким чином тоді, якщо ситуація катастрофічна і не вистачає коштів на військових, 21 серпня 2026 року ви, уряд Зеленського, виділили 26 мільярдів гривень на дороги? Яким чином у бюджеті на наступний рік ви закладаєте на дороги 62 мільярди гривень? То у вас катастрофічна ситуація з грошима чи ви продовжуєте займатися «великим крадівництвом»?

Мені це нагадує січень 2022 року, коли «Європейська солідарність» попереджала про виділення грошей на сектор безпеки і оборони, але замість цього всі гроші перекидалися на дороги.

Окрім цього, дивіться, що цікаво: вони формально збільшують витрати на закупівлю озброєння лише на трохи більше 1 мільярда гривень. Підкреслюю, 1 мільярд гривень! Водночас на телемарафон, який є пропагандистським і який Європейський Союз уже багато разів просив Україну закрити, виділяють майже 2 мільярди гривень, на «Тисячovesну» – понад 5 мільярдів гривень. Я вже мовчу про кешбеки та інші нецільові витрати, просто не хочу їх згадувати. Це в той час, коли на закупівлю озброєння виділяють трохи більше 1 мільярда, а базове грошове забезпечення військовослужбовців узагалі не змінюється. Вони підвищують зарплати прокурорів, силовиків, а військових – ні, бо, ще раз кажу, базове грошове забезпечення військових у цьому бюджеті залишається на тому самому рівні. Значно збільшується дефіцит бюджету. Між іншим, цифра дуже символічна – 1,666 трильйона. Чесно кажучи, ніколи один відомий герой анекдотів не був так близько до провалу, хто він є насправді.

Наостанок. Більше 50 мільярдів, не гривень, а доларів, у цьому бюджеті є зовнішніми запозиченнями, це допомога наших партнерів. Проте ви знаєте, що цікаво? Вони хочуть продовжувати обманювати наших міжнародних партнерів, бо вимагають грошей, але не хочуть виконувати їх вимоги, не хочуть перезавантажити ДБР, залишають на посаді керівника фінансової розвідки людину під кримінальним переслідуванням пана Проніна. Чесно кажучи, роблять усе для того, щоб ми програли.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз у нас виступи народних депутатів. Прошу записатися. Регламент – до 6 хвилин, по 3 хвилини на виступ.

Юрченко Олександр Миколайович. Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М. Прошу передати Рудіку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні українці, у моїх руках два томи проєкту Державного бюджету на 2027 рік з додатками. У цьому залі він теоретично може бути у восьми колег, які дочекалися до цієї хвилини. Ви розумієте, кого ви обрали в 2019 році? Людей, яких під час війни, коли немає жодної тривоги,

не гребе, як житиме рядовий українець у наступному, уже шостому році війни. Це не криза парламенту – це пиндець!

Звичайно, потім будуть обговорення, соціальні мережі гудітимуть, хтось по телевізору – з тих, кого допустять до телемарафону, – розкаже, який це хороший бюджет, а хтось – який він поганий. Однак це ставлення моїх колег до того, як житиме парламент цілий рік.

Це дуже, дуже, дуже критичний проєкт бюджету, який лише теоретично може бути. Видатків – 8 трильйонів гривень, а власні теоретично підтверджені доходи – 3,2. Хто дружив з математикою хоча б на рівні трійки в радянській школі, може цю різницю порахувати. Тут як не діли, ми змушені на колінах просити кошти в наших так званих міжнародних партнерів. Але якою ціною?!

Ви сьогодні проголосували два законопроекти, за які я не проголосував попри величезні прохання багатьох моїх колег підтримати ці унікальні проєкти про посилки. Вони спрямовані проти кого? Проти олігархів? Ні. Проти великого бізнесу? Ні. Вони спрямовані проти маленького українця, прожитковий мінімум якого на наступний рік обраховує Міністерство фінансів на рівні 3 тисячі 691 гривня – для тих, хто працює і 2 тисячі 878 гривень – для тих, хто не працює.

Панове чиновники, ви уявляєте, як за ці гроші, я не кажу про місяць, 10 днів протягнути? Ніхто цього не уявляє, але ці цифри... Я все розумію, важко, неймовірно важко, але неймовірно важко тим, хто в окопі! У проєкті бюджету зарплата НГУ – плюс 27,8 відсотка, ДПСУ – плюс 22 відсотки, ГУР – плюс 30 відсотків, а щодо ЗСУ нічого незрозуміло, поки що ми говоримо про цифри минулого року. Ось кому найважче! Ось кому треба було піднімати! Ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, зараз заслуховується проєкт Державного бюджету України на наступний рік. Зал пустий, нікому це питання не цікаве. Насправді це абсолютна катастрофа, тому що цей бюджет – не про людей, цей бюджет – не про Україну. Він – про чиновників, він – про чергові проєкти, але він не відповідає на головні питання, які є в державі.

Я назву цифри. Програма забезпечення діяльності Президента та Офісу Президента – плюс 200 мільйонів гривень, на 22 відсотки більше. Ну, звичайно, а як же, Президенту треба додати. ДБР – плюс 800 мільйонів. Ну, а як же, звичайно, ДБР же має захищати Президента. Офіс Генпрокурора – плюс 2,5 мільярда гривень. Це на що не вистачає? На черговий мішленівський ресторан? На яку «музу» закладаються ці гроші – 2,5 мільярда гривень? Для кого? Для чергових втікачів, яких зараз обере Зеленський і подаватиме сюди, до Верховної Ради, кандидатуру? Кому вони ще хочуть додати? БЕБ – плюс 1 мільярд і так далі. То для кого цей бюджет? Для Президента і його ручних силовиків?

Питання: як наповнити бюджет? Відповідь проста: поки державний бюджет пустий, державна скарбниця пуста, скарбнички Міндіча, Галущенко, Чернишова, Єрмака, Мудрої та інших встановлених і невстановлених осіб (поки що невстановлених) переповнені, як квартира Крупи, забита баблом, яке вона викидала. Крупа – депутатка Хмельницької облради від «Слуги народу», яка викидала бабло сумками з вікна квартири, коли до неї прийшли. Їхні скарбнички переповнені, вони не знають, куди це бабло вже скирдувати, а державна скарбниця, звичайно, пуста. Бо, знаєте, є закон фізики: якщо десь щось пропало, то в іншому місці з'явилося. Тільки мало б бути навпаки, пропадати мало б у тіньовій сфері, але пропадає в бюджеті, а набігає туди – черговим корупціонерам. Це абсолютна катастрофа.

Цей бюджет не відповідає на ключові питання – пенсії, виплати людям з інвалідністю, грошове забезпечення військових, зарплати вчителів і не тільки вчителів, а освітян, про яких взагалі забули, – бібліотекарів, технічних працівників, працівників дитсадків тощо, медиків, працівників «Укрзалізниці». Де все це в цьому проєкті Державного бюджету? Ні, там немає цьому місця, бо там є тільки Президент і його друзі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, представлення проєкту Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» завершено.

Відповідно до Регламенту повідомляю, що на виступи записалися 13 народних депутатів, виступили дев'ять народних депутатів (*Шум у залі*).

Ми в процесі, Артуре Володимировичу. Можна, ми закінчимо процедуру, а потім я надам вам слово?

Шановні колеги, до заключного слова запрошується міністр фінансів України Сергій Михайлович Марченко.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний головуєчий, шановні народні депутати, надзвичайно вдячний вам за конструктивну критику, рекомендації і коментарі. Думаю, у процесі розгляду проєкту бюджету в парламенті ми з вами зможемо додатково подискутувати, будуть зустрічі і з фракціями, і з комітетами. Тобто робота буде активною, продуктивною, ми розпочнемо її з сьогоднішнього дня. Я готовий максимально конструктивно опрацювати з вами всі складні питання і моменти, які є.

Окремо хочу наголосити, на сьогодні проєкт бюджету, поданий урядом, реалістичний і збалансований. Тож хотілося б, щоб він таким і залишився, коли ми голосуватимемо його за основу та в цілому за результатами розгляду.

Дякую вам за розуміння, за підтримку. Готовий максимально з вами опрацювати цей процес бюджетотворення. До максимально конструктивної співпраці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

До заключного слова запрошується голова Комітету Верховної Ради з питань бюджету Роксолана Андрійовна Підласа.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, дякую за всі ваші пропозиції та озвучені думки. Чекаємо їх у формі поправок до 1 жовтня. Будемо спільно з вами працювати над проектом бюджету до першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З процедури – Артур Володимирович Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, відповідно до частини четвертої статті 154 Регламенту Верховної Ради України хочу внести пропозицію відхилити поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» ([№ 16000](#)) від 16 вересня 2026 року у зв'язку з його невідповідністю вимогам Бюджетного кодексу України і, чесно кажучи, тому що він антиукраїнський. Прошу поставити цю пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно до якої статті, Артуре Володимировичу? Так, відповідно до частини четвертої статті 154 Регламенту Верховна Рада може прийняти рішення про його відхилення у разі невідповідності вимогам Бюджетного кодексу.

Отже, відповідно до частини четвертої статті 154 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію Артура Володимировича Герасимова про відхилення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» ([№ 16000](#)). Прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні народні депутати, представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» ([№ 16000](#)) завершено.

Відповідно до статті 154 Регламенту Верховної Ради України проект Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» вважається взятим Верховною Радою для подальшої роботи.

Нагадую, що відповідно до частини першої статті 156 Регламенту Верховної Ради України народні депутати, комітети з урахуванням встановлених вимог формують свої пропозиції до проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2027 рік» і не пізніше 1 жовтня направляють їх до Комітету з питань бюджету. Пропозиції, направлені до комітету після 1 жовтня, не розглядаються.

Шановні колеги, з радістю інформую вас, що розгляд питань, попередньо узгоджених Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп на сьогодні, завершено.

Дякую усім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Працюємо далі заради нашої держави.

Слава Україні!